

**Universitat de les
Illes Balears**

**Títol: La societat de la informació i el coneixement i les
noves formes d'aprenentatge: eportafoli d'aprenentatge**

NOM AUTOR: Sònia Cardona Ferrer

DNI AUTOR: 47254206-Q

NOM TUTOR: Gemma Tur Ferrer

Memòria del Treball de Final de Grau

Estudis de Grau d'Educació Infantil

Paraules clau: societat de la informació, TIC, PLE, PLN, eportafoli.

de la

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

Curs Acadèmic 2012-2013

Cas de no autoritzar l'accés públic al TFG, marqui la següent casella:

Resum i paraules clau

RESUM Aquest treball ens parla de la necessitat de transformació en el sistema educatiu. Aquest ha d'adaptar-se a la societat accelerada del coneixements. En aquesta societat, les noves tecnologies tenen un paper determinant. Es produeix un auge en les pedagogies centrades en l'alumne, en comptes del docent i la institució, com succeeix amb els PLE i les seves derivacions. Com exemple pràctic de la construcció del meu, PLE es presentarà un ePortafoli d'aprenentatge. D'aquest portafoli electrònic, han estat seleccionades tota una sèrie d'evidències. La funció d'aquestes és demostrar l'assoliment de les competències dels estudis d'educació infantil, mostrant les tres passes definides per Barrett (2009, 2010, 2011).

ABSTRACT This paper discusses the need for change in the education system. This has to adapt to the accelerated knowledge society. In this society, new technologies play a crucial role. There is a boom in student-centered pedagogies, instead of the teacher and the institution, as with PLE and their derivations. As a practical example of building my PLE, I will present a ePortafoli learning. In this electronic portfolio have been selected a range of evidence. The purpose of this is to demonstrate the achievement of the skills of early childhood studies, showing the three steps defined by Barrett (2009, 2010, 2011).

Paraules clau: societat de la informació, TIC, PLE, PLN, eportafoli.

Key words: information society, ICT, PLE, PLN, eportfolio.

Índex i paginació

• Introducció i objectius generals del treball.....	5
• Competències treballades.....	6
• Metodologia emprada per desenvolupar el treball.....	7
• Marc teòric.....	8
– La societat de la informació.....	9
– Noves tecnologies i les seves influències.....	11
– Introducció de les noves tecnologies de la informació i comunicació en educació.....	14
▪ Primeres aproximacions: Learning Systems Management (LMS)	14
▪ Nova visió revolucionària: Personal Learning environment (PLE).....	16
• Definició, evolució i implicacions.....	16
• Components del PLE.....	18
– Fonament del canvi: postulats teòrics.....	25
– El desenvolupament del meu PLE a través del eportafoli d'estudis.....	27
• Cas pràctic.....	29
– Competències assolides en el grau d'estudis, recull d' evidències en el meu eportafoli d'aprenentatge.....	30
▪ Competències personals i relacionals, ser.....	35
▪ Competències acadèmiques i disciplinàries, saber.....	41
▪ Competències professionals, fer.....	48
• Conclusió.....	54
• Referències bibliogràfiques.....	57
• Annexos.....	60

Introducció.

Aquest document consisteix en la recerca i breu exposició del tipus de societat en la qual vivim, la societat del coneixement i de les necessitats educatives derivades d'aquesta, tal i com introduir les noves tecnologies emergents, en el nostre procés d'aprenentatge. A més a més, es fa un al·legat de l'imperatiu d'adaptar el sistema educatiu a la situació actual, ja que en els temps que corren necessitem nous enfocaments metodològics i pedagògics.

Així doncs, realitzem un repàs als primers entorns personals personals d'aprenentatge de caire institucional, coneguts com *Learning Management Systems (LMS)*, les seves característiques primordials i la seva evolució. Enllaçant amb aquests, introduïm el nou enfocament pedagògic que de forma lenta però segura esta revolucionant els nostres punts de mira sobre l'educació, el *Personal Learning Environment (PLE)* el qual retorna el protagonisme al discent, emprat com a guia per l'expansió les seves necessitats, objectius, interessos i interrelacions amb la resta de la xarxa social a través dels mitjans tradicionals i integrant les noves tecnologies. A més a més s'exposa la necessitat de canvis profunds en els diferents elements que configuren el sistema i la comunitat educativa.

Com a cas pràctic, en concordança a les necessitats actuals d'aquesta societat altament innovadora i tecnològica, realitzo la presentació d'un portafoli d'aprenentatge electrònic, el qual ha estat elaborat al llarg dels quatre anys dels estudis de Grau d'educació infantil, a través de la plataforma Blogger. Gràcies a la construcció d'aquest, amb l'ús de tota una sèrie d'eines de la web 2.0, el foment a la documentació i reflexió sobre els propis processos d'aprenentatge, he pogut créixer i enriquir el meu PLE, assolint tota una sèrie de competències professionals, que amb un portafoli en format paper no haguera adquirit, i per suposat no haguera tingut sentit en la societat actual en la qual ens trobem. Així doncs, en la presentació d'aquest eportafoli personal, es pot trobar tota selecció d'artefactes i evidències, en els quals s'evidencien l'adquisició de les competències professionals dels estudis que són pròpies de la professió docent.

Competències treballades

Al llarg d'aquest treball, s'ha estat treballant tot un seguit de competències, de les quals destacare, les estipulades als estudis de Grau infantil de la Universitat de les Illes Balears¹, són les següents:

Competències personals i relacionals, ser.

1. Capacitat per desenvolupar un autoconcepte professional positiu i ajustat, prenent consciència de les pròpies capacitats i limitacions.
4. Capacitat per mantenir una actitud ètica, compromesa amb la professió docent en el marc d'una ciutadania democràtica, responsable i solidària.

Competències acadèmiques i disciplinàries, saber.

9. Capacitat per analitzar les implicacions educatives de les tecnologies de la informació i la comunicació. Adquirir estratègies per aplicar-les en l'educació infantil i desenvolupar una actitud crítica i ètica amb la instrumentalització de la infantesa en els mitjans de comunicació.
14. Capacitat per analitzar des d'una visió crítica i constructiva els models organitzatius i contextos educatius actuals.

- **Competències professionals, fer.**

20. Capacitat per promoure la creació, la interpretació i l'apreciació de les arts i les tecnologies associades com a instruments de cooperació i comunicació no verbal.
21. Capacitat per desenvolupar tècniques i estratègies de comunicació.
22. Capacitat per expressar-se amb fluïdesa de manera oral i escrita, i dominar l'ús de diferents tècniques d'expressió.

¹ Les quals podem trobar a <http://estudis.uib.cat/grau/infantil/competencies.html>

Metodologia utilitzada per desenvolupar el treball.

La metodologia que s'ha emprat en la realització d'aquest treball ha estat variada i complexa. En primera instància, caldria destacar la recerca i el treball investigador realitzat sobre la fonamentació teòrica de la societat del coneixement, les noves tecnologies i les conseqüències pràctiques en el món educatiu que s'han donat i que encara s'estan produint. Aquesta recerca s'ha realitzat a través de diferents mitjans, tal i com el cercador de Google Acadèmic, la recerca de bibliografia seguint les fonts d'alguns autors destacats, la recerca en biblioteques, etc. Gràcies a aquesta profunda i especialitzada recerca, el treball elaborat ens introdueix i explica de manera progressiva l'evolució, les causes i la necessitat d'emprar les noves tecnologies i construir el propi PLE per una educació de qualitat.

A més a més, pel que fa a la segona meitat del treball, anomenada cas pràctic, la metodologia emprada ha consistit en seleccionar, analitzar, avaluar i reflexionar sobre l'eportafoli que hem estat construint al llarg dels anys, els quals reflexa en gran mesura la nostra identitat docent, el pla d'estudis i l'evolució i els avenços assolits al llarg d'aquests quatre anys de formació. Tot aquest treball acadèmic ha estat examinat, organitzat i relacionat amb el còmput de competències professionals, de manera que es realitza una selecció d'evidències mitjançant la selecció d'un conjunt d'artefactes i entrades diverses per tal de fonamentar i justificar el creixement personal i l'adquisició d'habilitats i capacitat necessàries per poder exercir de docent, amb garanties de qualitat.

Amb la finalitat de presentar l'apartat pràctic, s'emprarà l'aplicació en línia de Google Sites, a mode de portafoli de presentació per tal de poder compartir amb tota la xarxa es evidències i reflexions realitzades en aquest treball conclusiu de portafoli electrònic estudiantil, ja que l'eina emprada fins al moment no resultava la més idònia per aquest comes.

Finalment, cal destacar que una eina emprada de manera indirecta per tal que sigui possible realitzar aquest treball, ha estat Blogger, el qual ens ha facilitat enormement la realització, i publicació oberta de les nostres produccions, oferint-nos de manera senzilla les millors avantatges de les eines de la Web 2.0 i fent possible en gran mesura realitzar aquesta tasca.

Marc teòric

La societat de la informació

Actualment ens trobem en una època en que accelerats canvis estan donant-se en la manera de viure i treballar. Tal i com McLoughlin i Lee (2007), seguint a Fisher i Konomi (2005) afirmen és catalogada com era de la informació o societat basada en el coneixement, caracteritzada principalment per la difusió de les noves tecnologies de la informació i comunicació (TIC's) i l'augment de la demanda de noves aproximacions educatives i pedagogies que fomentin l'aprenentatge al llarg de la vida (Fisher i Konomi, 2005). No obstant, trobem en totes les facetes socials grans transformacions, les quals Cabero (2001, 1-2) recull de la següent manera:

- Globalització de las activitats econòmiques amb un notable augment del consum i producció massiva dels bens de consum.
- Substitució dels sistemes de producció mecànics per altres de caràcter electrònic i automàtics.
- Modificació de les relacions de producció tan a nivell social com des d'una posició tècnica.
- Selecció contínua de àrees de desenvolupament preferent en la investigació, lligades a l'impacte tecnològic.
- Flexibilització de la feina i inestabilitat laboral, juntament amb l'aparició de nous sectors laborals, com el dedicat a la informació i de noves modalitats laborals com la telefeina.
- Girar entorn als mitjans de comunicació i més concretament al voltant de les noves tecnologies de la informació i comunicació, como híbrid resultant de la informàtica y la telemàtica. I como conseqüència de la mateixa la potenciació de la creació d'una infraestructura tecnològica.
- Globalització dels mitjans de comunicació de masses tradicionals, i interconnexió de las tecnologies tant tradicionals como innovadores, de manera que permetin rompre las barreres espacio-temporales i l'abast de grans distàncies.
- Transformació de la política i dels partits polítics, establint-se nous mecanismes per la lluita pel poder.
- Tendència a la americanització de la societat.
- Establiment dels principis de qualitat i la recerca d'una rendibilitat immediata tant en els productes com en los resultats, arribant les propostes a tots els nivells: cultural, econòmic, polític i social.

- Recolzament en una concepció ideològica neoliberal de la societat i de les relacions que han d'establir-se entre els que en ella se desenvolupament.

Així doncs, en aquest nou marc social, les formes d'aprenentatge i les institucions educatives han d'adaptar-se a aquesta nova situació, la qual no ha acabat d'integrar-se en aquest nou marc. Però per poder entendre la situació actual de la institució escolar, resulta necessari tenir en consideració el moment del naixement dels centres escolars. Encara que amb anterioritat ja existien pràctiques educatives, és en l'època de la il·lustració (Ibarra 2008) quan l'escola formal pels infants, s'expandeix com una institució formal massiva, a nivell Europeu per tal d'alfabetitzar la població i incorporar-los a la societat i cultura en la qual els ha tocat viure.

La escolaridad tradicional responde a un entorno cultural ya superado que daba prioridad a el control social de los individuos por ello el papel fuerte dado a la disciplina para el sometimiento sumiso a los poderes establecidos, sin negar el papel de los procesos organizativos y la función socializadora de escuela, es conveniente repensar el rol de la escuela para fomentar la convivencia civilizada, el respeto a los derechos humanos, la valoración de la democracia, la equidad y el desarrollo sostenible en el nuevo contexto social (...)La institucionalidad escolar generalmente ha estado al margen de los procesos sociales y ese aislamiento no le ha permitido incluso ajustarse a las nuevas realidades sociopolíticas y culturales (Ibarra 2008, p.74).

La qüestió és, si aquesta institució com a tal sorgí en temps de la il·lustració, perquè no ha anat evolucionant a mesura que ho feia la societat? Una probable hipòtesi de la manca de morfogènesi d'aquesta ens l'ofereix Perpiñan (2009) ja que les institucions educatives, tal i com tots els sistemes mostren una gran propensió a les tendències homeostàtiques, és a dir, a mantenir l'estabilitat i l'equilibri de les maneres d'actuar i funcionar, ja que si es donen canvis, constitueixen crisis que s'han de solucionar. No obstant, també fa patent un fet, si en aquests sistemes no es donen ambdues tendències amb equilibri, aquesta pot degenerar en patologia, de manera que ens hauríem de qüestionar si el sistema educatiu en el qual ens trobem immersos no esta adoptant grans matisos patològics.

El fet que hem de plantejar-nos consegüentment, és si els estudiants i la societat en la qual es va donar el naixement d'aquesta institució formativa, tenen res a veure amb els alumnes i ciutadans amb es quals ens trobem a l'actualitat. La resposta és que aquestes generacions són totalment diferents, tal i com afirma Premsky (2002, p.1) "no sols han canviat gradualment respecte als homes del passat, sinó que s'ha donat una vertadera discontinuïtat". Doncs, els

estudiants d'avui, des de les etapes més inicials fins als estudis de caire superior, representen les primeres generacions que han crescut amb les noves tecnologies emergents, passant tot la vida rodejats de diversos aparells i eines pròpies de la era digital. Com resultat evident d'aquest fenomen i l'entorn altament tecnològic del qual es troben envoltats, els estudiants d'avui pensen i processen la informació de d'una forma totalment divergent als seus predecessors, produint-se així un canvi fonamental dels seus patrons. Així doncs, l'autor designa aquesta generació amb l'acrònim de nadius digitals.

El fet amb el qual ens trobem és que els seus ensenyants, majoritàriament són immigrants digitals, de manera que en elevats percentatges “conserven un marcat accent” (Premsky, 2002, p. 2). Aquest fet pot provoca que els parlants d'una llengua antiquada (corresponent a l'era de la predigitalització) els quals desitgen ensenyar a una població, amb un llenguatge totalment diferent, resulti xocant (Premsky 2002). El fet és que si es continua fent de la mateixa manera, correm el risc de que les noves generacions o nadius digitals sentin l'escola com un espai i moment el qual resulta irrellevant per la seva identitat i el conjunt de la seva vida (Atwell, 2007).

Cal destacar que des dels col·lectius de professorat compromès, innovador i investigador i, encara que en menor mesura, també des de les administracions, s'està tractant de donar empenta i recolzament al canvi del sistema educatiu, tal i com Asorey i Gil (2009) destaquen les conseqüències de l'última llei educativa, ja que amb l'aprovació de la LOE en l'any 2006, apareix un nou currículum que incorpora les competències bàsiques, una de les quals és el tractament de la informació i competència digital, a través de la qual volem que els nostres alumnes disposin d'unes habilitats per buscar, obtenir, processar, comunicar informació per tal de transformar-la en coneixement.

Noves tecnologies i la seva influència.

Com Ferreiro (2006) explica, la relació de la institució escolar amb les noves tecnologies sempre ha estat problemàtica, posant així d'exemple la gran desconfiança sorgida arrel de l'aparició dels d'un artefacte revolucionari en el seu moment: els bolígrafs. Aquest invent provocava que materials com els tinters i les plomes quedessin força obsolets. Molts adults

vaticinaren que l'endiablada artefacte arruïnaria la lletra, però degut a les innombrables avantatges que aquests posseïen i la pèrdua d'importància de la "bella cal·ligrafia" (Ferreiro 2006,47), va provocar que s'acabés imposant. El mateix ha succeït amb les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), ja que tot i trobar un considerable nombre de detractors tal i com Ortiz (2004) explica, es senten esporuguits i amenaçats pels perills reals i imaginaris d'aquestes eines, o com ens explica el propi Atwell (2007) que en la seva època s'espantaven del pentinat que portava, o en els propis anys cinquanta els pareixia terrible que els joves estiguessin un gran nombre jugant a l'aire lliure.

Coincidint amb les afirmacions que realitza Adell (1997) les noves tecnologies han provocat tota una sèrie de canvis en tots els àmbits de la societat, afectant profundament la nostra manera de viure, treballar, relacionar-nos, etc. No obstant, no tots els autors estan d'acord amb aquest efecte de causa-conseqüència, tal i com afirma Area (2002):

“Las tecnologías digitales no son las causantes directas de las profundas transformaciones del mundo en que nos encontramos, pero sin las mismas nuestro presente no sería como es. Como decíamos al inicio de este trabajo, existe una interacción dialéctica, simbiótica entre las tecnologías y el contexto social en que se emplean.” (Area, 2002, 3)

Així doncs, seguint a Bosco (1995), Adell (1997) estableix quatre grans períodes i descobriments determinants per la humanitat, amb la finalitat de comprendre millor les transformacions actuals.

El primer període seria quan fa cents de milers d'anys, emergí el llenguatge, com a resultat de codificació del pensament que permetia fer referència a objectes no presents i expressar els estats de la consciència, proporcionant als humans una forma d'estructurar el pensament i transmetre-lo (Bosco, 1995). El saber es transmesa de manera oral, fent que el tipus de societat mostrarà una cultura additiva, agregativa centrada en la vida quotidiana, empàtica i participativa.

El segon gran canvi fou la creació de l'escriptura a través de signes gràfics per codificar la parla. Aquest procés es va prolongar durant milers d'anys, durant els quals es van anar perfeccionant, permetent així la independència de la informació de l'acte singular, de la

temporalitat i l'espai, donant així la possibilitat fins abans ni tan sols imaginada, permetent preservar per a la posteritat el registre del dit i escoltat. Encara que també constava d'algunes desavantatges, tal i com la lentitud en referència a l'oralitat, l'escassa interactivitat i dinamisme i la menor audiència. Cal destacar que les primeres activitats d'ensenyança-aprenentatge es donaren per ensenyar la escriptura del moment (cuneïforme) a un grup de privilegiats, fenomen que a diferència de les escriptures orals les quals podien aprendre a través de l'observació i repetició, requeria tota una sèrie de mitjans extraordinaris. Aquest gran avenç va propiciar, tal i com cita Ong (1995) la reestructuració de la nostra consciència i afavorí la creació del discurs autònom, lliure de context i independent del parlant, aportant així una major fiabilitat i sistematització del coneixement i del pensament.

La tercera gran revolució fou la invenció de la impremta, que va permetre produir i distribuir textos en massa, restaurant en part la interactivitat perduda en els manuscrits, tal i com afirma Harnad (1991) citat per Adell i Castañeda (2010). Gràcies a l'esmentat invent, es va facilitar enormement l'accés i la difusió del coneixement i de les idees, per tant va tenir una influència decisiva en el conjunt de transformacions polítiques, econòmiques i socials que han configurat la modernitat i el món tal i com és actualment. Així doncs l'estructura del coneixement i en part la nostra pedagogia actual, comparteixen la mateixa estructura que un llibre (lineal, dividit en apartats cadascun dels quals conté un segment coherent i unificat en la seva totalitat, permanent i unificat en la seva totalitat).

L'últim període de canvi s'ha donat en la nostra era, amb la invenció dels mitjans digitals i electrònics, aparegué un nou codi més abstracte i artificial, amb els conseqüents aparells per produir-los i desxifrar-los. Els seus orígens els situa Adell i Castañeda (2010) fent referència a Bosco (1995) el 24 de Maig de 1844, amb el primer missatge per telègraf, inventat per Samuel Morse, de manera que la informació va deixar de estar supeditada a la velocitat dels transports tradicionals. A partir d'aquest punt d'inflexió, es va anar evolucionant cap a una fase electrònica, la qual propicià el ràpid desenvolupament d'aplicacions analògiques, amb l'aparició d'aparells com la radio, la televisió, el fax, el telèfon, els quals en l'actualitat estan evolucionant vertiginosament cap a la digitalització, aconseguint capacitats interactives entre emissor, receptor i de processament i manipulació de la informació ampliada.

Així doncs, tal i com fan patent Adell i Castañeda (2010), els canvis lligats a aquesta última revolució de les noves tecnologies emergents, s'estan produint en l'actualitat. Hem de tenir en compte que la societat actua com propulsor decisiu no sols de la innovació, sinó de la difusió i generalització de la tecnologia, tal i com Breton i Proulx (1990) citats per Adell i Castañeda (2010) afirmen. La digitalització suposa un canvi radical en el tractament de la informació, permetent emmagatzemar grans quantitats d'objectes en una grandària reduïda, alliberant-los de les seves característiques materials, arxivant-los en espais no topològics i als quals es poden accedir des de qualsevol lloc del món en temps real. Aleshores, podem reproduir la informació sense disminuir la seva qualitat, enviar-la instantàniament i manipular-la. Hem de ser conscients de que la digitalització de la informació esta canviant esta canviant el suport primordial del saber, del coneixement i amb això els nostres hàbits i costums en relació al coneixement i la comunicació, finalment afectant també a la nostra forma de pensar.

Algun clar exemple d'aquestes transformacions les podem observar també en la població anomenada, i prèviament esmentada, nadius digitals. Tal i com M. Premsky expressa, aquest col·lectiu esta habituat a rebre informació de forma vertiginosa, processant en paral·lel i portant a terme multi-tasques. A més a més, prefereixen els suports de tipus gràfics per damunt del text, veient-se atrets pel tipus d'accés aleatori, tal i com l'hipertext, funcionant millor connectats i amb gratificacions constants i instantànies, mostrant major predisposició a les constants recompenses i l'aprenentatge lúdic.

Introducció de les noves tecnologies de la informació i comunicació en educació.

- **Primeres aproximacions: Learning Systems Management¹ (LMS).**

Atwell (2007) fa explícit el fet de que quan una nova tecnologia és introduïda, es tendeixen a imitar vells paradigmes, de forma que amb la introducció de les noves tecnologies en l'àmbit educatiu, les institucions traspasaren l'àmbit de l'aula a les classes virtuals, reproduint velles formes d'ensenyament-aprenentatge i controlant l'accés a Internet a través de LMS o *Virtual*

*Learning Environments*² (VLE). Tal i com Downes (2005) afirma, és una emulació de les aules en línia.

Tal i com Salinas (2012) explicita, els orígens radiquen cap a finals dels anys 80 començaren a emprar-se tota una sèrie d'aplicacions que evolucionaren progressivament cap als entorns virtuals d'ensenyança aprenentatge (VLE), que en la dècada següent es van anar generalitzant. De forma progressiva s'anaren diversificant gràcies a les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) i les institucions educatives van anar generant entorns basats en diferents aplicacions de gestió, les anomenades LMS, caracteritzades segons Martindale & Dowdy, (2010) pels següents aspectes:

- Concentració en el context de classe.
- Recursos vinculats a l'estructura general de cursos predissenyats, amb uns continguts fixos establerts acomplint plans d'estudis.
- Recolzen una asimetria en la relació mestre-alumnes, recaient el control i les decisions sobre les eines i el seu ús en els mestres i administradors.
- El rol del discent és passiu i d'acceptació dels continguts, experimentant el contingut de la mateixa manera i interactuant amb el contingut d'una manera idèntica, essent tal i com diria Downes (2005, p. 3) essent “one size fits all”³
- LMS es basen en el control d'accés i els drets, i només els usuaris autoritzats poden accedir al sistema, els que han abonat la matrícula

No obstant això, Martindale & Dowdy (2010) exposen que aquests, en molts casos, fan servir eines de l'evolució de la Web 2.0, com el xat, els blocs i els wikis. Encara que les xarxes limiten la participació als matriculats, de manera que aquestes eines, tal i com explica metafòricament McLouguin&Lee (2007, 668) estan situades en “Jardins emmurallats” amb la seguretat dels confins de la xarxa, dintre dels sistemes institucionals, perdent en gran part el seu sentit.

² Traducció: “Entorns virtuals d'aprenentatge”

³ Traducció: “Talla única”.

Com Downes (2005) seguint a Siemens (2005) diu:

“As learners move beyond content consumption and into stages of critical thinking, collaboration, and content creation “LMS weaknesses become apparent.”⁴ (Downes, 2005, seguint a Siemens 2005).

De forma que Martindale & Dowdy (2010) seguint a Scot Wilson (2006) expressen que a posteriori d'examinar el disseny del LMS, va proposar com alternativa els PLEs.

Nova visió revolucionària: Personal Learning Environments⁵ (PLE).

- **Definició, evolució i implicacions, integrador de tot tipus d'educació.**

Tan McLouguin&Lee (2007) citant a Downes (2005) com Atwell (2007) com coincideixen en afirmar que el PLE no és cap tipus d'aplicació, sinó que és una aproximació educativa i un nou enfocament d'aprenentatge, en la qual s'ha emfatitzat en els últims anys, ja que tal i com postules Castañeda i Adell (2013) totes es persones tenen un entorn personal en el qual van aprenent, aquest s'ha anat expandint, doncs en un principi aquest entorn sols estava conformat per la família i la tribu, però a posteriori es van anar sumant els mestres, els llibres... Aquest era de caire centralitzat, doncs la informació provenia principalment del docent. No obstant, amb l'arribada de les noves tecnologies, d'Internet i de la Web 2.0, hem passat a un model amb grans quantitats d'informació, anomenat per Castañeda i Adell (2013, 12) seguint Weller (2011) era educativa de “l'abundància”.

Encara que els orígens del terme PLE com a tal i l'èmfasi educatiu en aquest, segons Adell i Castañeda (2010) seguint a Brown (2010) el situen en el 2001, moment en que el projecte NIMLE (*Northern Ireland Integrated Managed Learning Environment*) fou iniciat, essent el primer projecte finançant pel JISC (*Joint Information Systems Comittee* de la Gran Bretanya). En aquest es concebia un entorn d'aprenentatge centrat en el propi discent el qual podria moure's a través de institucions educatives, gestionant-ne les fonts d'informació. No obstant, l'acrònim com a tal del PLE va aparèixer i es començà a emprar en l'any 2004, tal i com ens

⁴ Traducció: “A mesura que els estudiants van més enllà de consum de continguts, en les etapes del pensament crític, la col·laboració, i la creació de continguts, les debilitats dels LMS es posen de manifest”.

⁵ Traducció: “Entorns Personals d'aprenentatge”.

explica Adell i Castañeda (2010) citant Severance, Hardin i Whyte (2008) com part del títol d'una sessió de la JISC/CETIS (*Centre for Educational Technology and Interoperability Standards*).

En el primers anys en que el terme ambients personal d'aprenentatge (PLE) es va encunyar, Adell i Castañeda (2010) ens parla sobre el sorgiment de dues grans tendències sobre la idea del PLE, tal i com Cabero et al. (2011) citat per Barroso (2012) postula. La primera és heretada del JISC i és de caire tecnològica-instrumental, la qual es refereix al conjunt d'eines d'aprenentatge, serveis i artefactes recollits de diversos contextos i entorns amb la finalitat de ser emprats per l'aprenent. Mentre que la segona és de caire pedagògic/educatiu i fa èmfasi en el component de l'ensenyança, de manera que és considerat com un sistema d'ajuda als mestres i estudiants per tal que estableixin les seves fites d'aprenentatge i els mitjans a través dels quals volen arribar a aquests.

Encara que, passats els anys, Adell i Castañeda (2013) fan explícit que a posteriori de nombrosos debats, discussions, i estudis, aquestes dues corrents que en un primer moment semblaven irreconciliables, han desembocat en una postura tecno-pedagògica en la qual s'afirma que és un enfocament de caire pedagògic que compta amb grans implicacions en els processos d'aprendre i amb una destacable palesa base tecnològica.

Així doncs, segons McLouguin&Lee (2007) el descriu com:

“Approach, not an application, one that protects and celebrates identity, supports multiple levels of socialising and encourages the development of communities of inquiry. The PLE is an example of such a learning environment, in which learners manage their own learning by selecting, integrating and using various software tools and services. It provides contextually appropriate toolsets by enabling individuals to adjust and choose options based on their needs and circumstances, resulting in (ideally) a model where learner needs, rather than technology, drive the learning process.”⁶ (McLouguin&Lee, 2007, 668)

⁶ Traducció: “Enfocament, no aplicació, que protegeix i celebra la identitat, suporta múltiples nivells de la vida social i fomenta el desenvolupament de les comunitats d'investigació. El PLE és un exemple d'un entorn tan d'aprenentatge, en el qual els alumnes manegen el seu propi aprenentatge mitjançant la selecció, integració i ús de diferents eines i serveis de programari. Proporciona contextualment uns conjunt d'eines adequades que permet a les persones adaptar-se i triar opcions en funció de les seves necessitats i circumstàncies, el que (idealment) és un model en què les necessitats de l'alumne, en lloc de la tecnologia, impulsen el procés d'aprenentatge.”

Un altre aspecte a destacar és l'esmentat i emfatitzat pel mateix Atwell (2007) i Salinas (2012) que atorguen gran rellevància als processos educatius informals, és a dir, fora de les institucions educatives formals, ja que tal i com afirma Cross (2006), citat per Atwell (2007) la gran majoria de l'aprenentatge útil per a la vida laboral, aproximadament és un 80%, el qual esta construït a través de l'observació, les preguntes als companys i altres moltes activitats no programades, deixant un diminut percentatge d'un 20% a la formació de tipus formal.

Atwell (2007) ens explica que per aquest motiu, també que els empresaris cada vegada requereixen més evidències d'habilitat, per aplicar coneixements en un context particular. Des d'aquesta perspectiva, amb els PLEs es poden realitzar presentacions d'aquestes competències a través d'un ePortfolio i dels enllaços a aquest

De forma conseqüent, Atwell (2007) fa evident una solució en el PLE, la de reunificar tots els tipus d'aprenentatge tal i com el formal, l'informal, l'aprenentatge en el lloc de feina, l'aprenentatge des de la llar... en altres paraules, tant l'aprenentatge motivat per la resolució de problemes i impulsat per la motivació de caire personal com també l'aprenentatge a través de la participació en els programes formals educatius, oferint l'oportunitat de mostrar la possessió d'aquestes competències o la capacitat d'aconseguir uns resultats específics, realitzant aquesta demostració a través de la selecció d'evidències i artefactes del seu PLE per presentar-los i ser qualificats, sense que hagin d'inscriure's en cap curs per l'obtenció del títol.

- **Components del PLE.**

Tal i com Castañeda i Adell (2013) afirmen, el PLE de les persones no sols esta integrat per les eines de caire tecnològic, sobretot les aplicacions de la Web 2.0 i pels processos formals, també una part important d'aquest, radica en les relacions en xarxa que s'estableixen anomenades també "Personal Learning Knowledge"⁷ (PLN). Així doncs, seguint Atwell (2007) podem afirmar que consta de 3 processos: llegir, reflexionar i compartir, tal com s'explicita al següent gràfic :

⁷ Traducció: Xarxa Personal d'Aprenentatge

Figura 1 Parts principals que integren el PLE, Castañeda i Adell (2013, 6)⁸

- 1) **Llegir i accedir a la informació:** és la primera part del PLE consisteix en les fonts d'informació tant documentals com d'experiències, de les quals ens informem i extraiem les dades en diferents formats, es a dir els nostres mecanismes i espais de lectura. Els espais poden ser “newsletter”⁹, blocs d'impacte, canals de vídeo en xarxa o llistes de RSS on accedim a la informació i ho integrem al nostra PLE gràcies als mecanismes, tal i com ràpides lectures, revisió de titulars, assistència a conferències, veure audiovisuals, entre d'altres. A més a més, hem d'incloure també les actituds i aptituds per portar a terme la recerca, la curiositat, la independència, el ser emprenedor i la curiositat.
- 2) **Fer i reflexionar fent:** aquesta segona part consisteix en modificar la informació, integrant els espais i eines en els quals realitzem les activitats amb la informació aconseguida, on reconstruïm i acabem d'atorgar el sentit amb la nostra reflexió sobre les dades. També hem d'incloure els processos mentals que es realitzen, tal i com el procés de reflexió, el procés reorganitzatiu, la capacitat de prioritzar, el mecanisme de reelaboració i la publicació de la informació derivada, conjuntament amb les actituds i la manera en que aquests es realitzen. D'aquesta manera, trobem llocs on tornem a elaborar i publiquem la informació en diferents formats, com el nostre bloc, portals de publicació de vídeos, el mur del nostre perfil en les xarxes socials. A més a més, inclouríem altres processos com els de síntesi, l'estructuració, la reorganització, l'organització i la reflexió, entre d'altres. a més amés de les actituds que empenyen a posar-ho a la pràctica.

⁸ <http://digitum.um.es/xmlui/bitstream/10201/30408/1/capitulo1.pdf>

⁹ Traducció: full informatiu.

3) Fer i reflexionar fent: aquesta tercera part del PLE amb es pot dir que ens els temps actuals és gairebé la que pren major rellevància, la qual també és anomenada com “Personal Learning Network”¹⁰ (PLN). Aquest apartat inclou a las persones como fonts d’informació, considerant les nostres interaccions amb elles com experiències que enriqueixen el nostre coneixement. Això vol dir que no sols parlem d’un ambient d’aprenentatge de caire individual, sinó que inclou també l’entorn social amb les seves fonts de relació i informació com part fonamental d’aquest entorn. Aquesta consisteix en les eines, els processos mentals, les activitats que permeten la reflexió, el compartir, la discussió i reconstrucció de coneixements, dubtes, juntament amb les actituds propiciadores i nodridores de l’intercanvi, tal i com fer un mapa conceptual, publicar un vídeo o crear un diari.

Així doncs, tal i com expliquen Adell i Castañeda (2010) trobem tres tipus de xarxes diferents dintre del PLN(Castañeda y Gutierrez, 2010) en funció de les finalitats d’establir relació:

- **Relació a través d’objectes d’informació:** tal i com textos, vídeos, fotografies... aquestes són publicades pels usuaris i l’interès radica en aprendre d’aquests. Algun clar exemple de programa per aquesta finalitat seria *youtube, Flickr, slideshare*.
- **Relació a través de la comunicació sobre les accions i aprenentatges fora del nostre entorn.** En aquest cas, l’interès radica en compartir llocs, experiències, i recursos per tal d’aprendre, si resulta útil per l’aprenentatge dels altres, també podria ser-ho per nosaltres mateixos. Un bon exemple d’eines per aquesta funció són *Delicious i Twitter*
- **Relacions amb altres persones,** on l’aprenentatge radica en les interaccions de caire comunicatiu. Algun exemple destacable d’aquestes eines serien *Facebook o Hi5*.

Tal i com podem comprovar i com deixa patent Castañeda i Adell (2013) el PLN també exigeix competències relacionades amb la consciència de la identitat de la persona en la xarxa, tant la personal com la professional, ja que amb una identitat podrà enfortir la xarxa on es produeix gran part del seu aprenentatge.

¹⁰ Traducció: Xarxa Personal d’Aprenentatge.

Però treure el màxim potencial no és una tasca del tot senzilla, per això Couros (2010) ens presenta tota una sèrie de recursos per desenvolupar el propi PLN per l'ensenyament-aprenentatge:

- ✓ **Submergir-se:** comprendre i usar els mitjans de comunicació social en la formació de xarxes socials, es a dir, comprendre'n el seu funcionament i la manera en que poden ser emprades.
- ✓ **Aprendre a llegir mitjans socials:** cercar i descobrir en buscadors especialitzats per tal d'obtenir uns millors resultats, sempre i quan tinguem en compte que la lectura d'aquests resulta totalment diferent als mitjans més tradicionals. Alguns exemples d'aquests són els Navegadors de mitjans socials, tal i com *Google reader*.
- ✓ **Enforteix el teu PLN:** mantindre uns elevats graus d'interacció a través de l'escriptura, el fet de compartir i molt important també, el feedback per tal de poder enfortir la xarxa amb els qual ens comuniquem.
- ✓ **Coneix la teva connexió:** a través de la contínua interacció, conèixer a les persones amb les que et comuniquem, comprenent els orígens, habilitats i les possibles actituds i/o respostes.
- ✓ **PLNs central per l'aprenentatge:** és de vital importància tenir present que els PLNs són un element destacat per l'aprenentatge permanent i a llarg termini, aquest és el fet que provoca a diferència entre les comunitats creades al voltant del curs, ja que quan aquest curs expira, també ho fa la xarxa, a diferència del PLN, que com esta articulats entorn l'aprenentatge i els estudiants adopten un paper actiu i interactius i negocien i formen les seves connexions per sostenir l'aprenentatge a llarg termini per ells i els seus alumnes.

Una vegada que hem vist i analitzat aquest nous enfocament pedagògic-metodològic, integrador de les noves tecnologies de la informació i comunicació com element de la quotidianitat ciutadana. Com també diria Atwell (2007) El PLE implica canvis radicals no només en com emprar les tecnologies educatives, però també en la organització i reptes de l'educació, per tant, amb a finalitat de que aquesta transformació vagi adquirint terreny i seguretat es requeriran transformacions, com Martindale&Dowdy postulen (2010) seguint a Anderson (2006) del rol de l'alumne, de la pròpia institució i el contingut.

D'aquest mode Downes (2005) mostra de la convicció de les potencialitats tecnològiques per capacitar al discent d'una forma en la que no s'havia vist mai, doncs al darrera d'aquests nous enfocaments d'aprenentatge, com el propi PLE, rau la idea de la migració de la gestió dels aprenentatges des de la pròpia institució a l'alumne. De manera que, com diria Atwell (2007) ofereix major responsabilitat i independència pels aprenents, aquest implica redibuixar l'equilibri entre l'aprenentatge institucional i l'aprenentatge en l'ampli món. Aquesta sèrie de canvis donen lloc a nous reptes que els estudiants hauran d'enfrontar en el seu procés l'aprenentatge a través del PLE, els quals Martindale&Dowde (2010) citant a Schaffert i Hilzensauer (2008) descriuen com la necessitat de seleccionar i analitzar el contingut d'aprenentatge independent i efectivament, l'ús de diverses eines alhora en una combinació, entendre els punts forts de diverses aplicacions web 2.0 i serveis, tenir una millor apreciació de la propietat intel·lectual i la propietat, i estar motivats internament per aprendre. A més a més, seguint McLoughin&Lee (2007) els quals afirmen que es treballen unes competències destacades que els servirà de per vida a desenvolupar la competència d'aprendre a aprendre i ser capaç de prendre les pròpies decisions en quant al processos d'aprenentatge.

McLoughin&Lee (2007) manifesten com a component crític d'un aprenentatge eficaç la participació activa, col·laboració i cooperació amb els altres, inclosos els companys, instructors, experts i comunitat, essent ingredients vitals per una pedagogia eficaç; doncs que els alumnes reben bastida a través de l'ajuda dels altres (companys, professors, la comunitat virtual de fonts, tecnologia). Finalment, en quant al paper de l'estudiant, cal destacar que a més a més, es troben capacitats per crear i generar idees, conceptes i coneixement: i l'objectiu final de l'aprenentatge en la era del coneixement és permetre aquesta forma de creativitat. d'anar més enllà de la dicotomia de l'adquisició i la participació. És per això que l'aprenentatge evoluciona, passant de ser una transferència de continguts i coneixements a una producció de continguts i coneixement.

En quan a la figura de professional docents, Downes (2005) citant les seves pròpies paraules de l'any 2002, realitza un símil entre la figura de l'educador i el periodista, afirmant que aquest ha de tenir funcions d'agregadores, assimiladores, analistes i assessors. D'aquesta forma, es pretén deixar totalment de banda el model centrat en el mestre on aquest és el posseïdor de tot el saber i controla i ensenya a tots els estudiants de la mateixa forma, sinó més be al contrari, tal i com enuncia Salinas (2012) citant Wheeler (2011) que destaca com a

característiques de la tasca docent la filtració del contingut, la col·laboració, el co-aprenentatge, la facilitació, el recolzament al aprenentatge o la bastida (McLoughin, 2007) i la inspiració dels discents, així doncs és un paper fonamental, de vital importància i grans dificultats.

A més a més, aquests reptes faran que el seu perfil es trobi en una morfogènesi permanent, dominant les competències pedagògiques associades, essent així capaç de dissenyar situacions i experiències d'aprenentatge, com a guia i facilitador de recursos, eines necessàries per explorar i elaborar nous coneixements i destreses, o sigui, ha de emfatitzar en el paper de gestor, orientador i tal i com Couros (2006) afirma, fonamentat en l'ensenyant obert.

Així doncs, per poder recolzar i orientar als alumnes en el seu procés de construcció del PLE, el mestre ha de respondre a les seves necessitats educatives permanent i continu reciclatge a través d'aquest. A més a més, aquest enriqueirà i oferirà un gran nombre d'oportunitats per millorar en la seva tasca docent. Per tal d'il·lustrar aquest fet, podem observar els diagrames realitzats per Couros (2010) en el qual podem veure la xarxa senzilla i típica d'un mestre, que es limita a una sèrie de recursos reduïts, amb la meitat dels quals sols actua de receptor passiu.

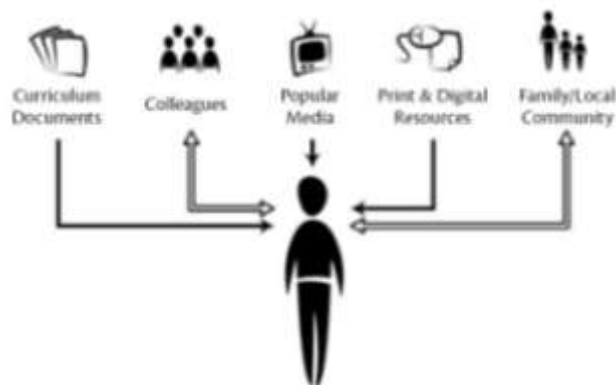

Figura 2 Typical teacher network¹¹ (Couros, 2006, 123)¹²

No obstant, quan els mestres construeixen el seu PLN, ens podem adonar del canvi de rol d'aquest, ja que a banda de moure's i comunicar-se en un entorn més ampli, adopta el paper de consumidors i productor, tal i com les fletxes bidireccionals ens indiquen.

¹¹ Traducció: Xarxa típica del mestre

¹² <http://www.icde.org/filestore/News/2004-2010/2010/G.Veletsianose-bookEmergingTechnologies.pdf>

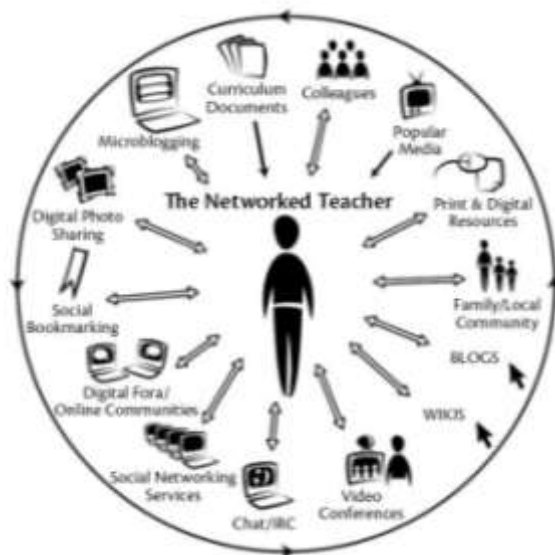

Figura 3 The networked teacher¹³ (Couros, 2006, 124)¹⁴

Així doncs, les xarxes del aprenentatge personal, ens mostren les conseqüències pràctiques des canvis de rol i dels nous enfocaments educatius, plantejats amb la finalitat d'aconseguir persones hàbils i competents, defugint dels estèrils paisatges d'aprenentatge en els quals es produeix una mera transmissió de informació provinent d'una única font.

Però a banda de les avantatges il·lustrades per Couros (2010), també Barroso (2012) basant-se en el bloc de El Camarote (2012) ens ofereix cinc bons arguments sobre el desenvolupament professional docent a través de les PLN:

- ✓ Conèixer iguals amb que comparteixin interessos, problemes i experiències, per tal de sentir-nos acompanyats, amb recolzament extern i trobant diferents maneres de resoldre les dificultats que ens sorgeixin.
- ✓ Aprendre recíprocament, ampliant les fonts i el camp d'aprenentatge, creant intel·ligència col·lectiva o la saviesa de masses, tal com ho diria Surowieki (2003) citat per McLoughlin&Lee (2007).
- ✓ Compartir i trobar nous recursos i continguts, actualitzant-nos constantment.
- ✓ Participar en projectes col·laboratius, amb altres docents, centres, xarxes i països, mantenint el compromís amb l'educació i la nostra professió.

¹³ Traducció: El mestre connectat

¹⁴ <http://www.icde.org/filestore/News/2004-2010/2010/G.Veletsianose-bookEmergingTechnologies.pdf>

- ✓ Compartir els nostres recursos i la nostra pràctica en les aules, i ensenyant l'activitat professional i investigadora en el propi ePortafoli professional docente.

A mode conclusiu doncs, destacarem les afirmacions d' Adell i Castañeda (2010) en la societat de la info, com afirma Atwell (2007) "...no podem simplement reproduir formes prèvies d'aprenentatge, l'aula o la universitat, encarnades en el software. En canvi, tenim que mirar cap a les noves oportunitats per l'aprenentatge possibilitades per les tecnologies emergents" (Atwell, 2007, p1). Aquest és el repte, en la area de la informació, en un temps tant complex i canviant com en el que estem vivint, tractant de contribuir amb l'ajuda de les noves tecnologies a desenvolupar una competència bàsica.

Fonament del canvi: postulats teòrics que recolzen el PLE.

Encara que som conscient de les dificultats per triar els postulats teòrics fonamentals per aquest tipus d'aprenentatge, personalment penso que tal i com Couros (2016) fonamenta i recolza aquesta pràctica amb altres teories d'aprenentatge complementaries, que segons el nostre parer s'empren en aquest nou enfocament a l'aprenentatge. Els constructes teòrics són els següents:

La primera a en la que es basa és en la teoria cognitiva social o també anomenada teoria de l'aprenentatge social. Aquesta suggereix que la combinació de coneixement, cognició, i factors ambientals influencien el comportament humà. Aquesta teoria postula que els humans aprenen a través de la observació d'altres individus. Si un humà observa un comportament associat a un resultat favorable, aquest comportament probablement serà més susceptible de ser adoptat per l'observador (Albert & Bandura, 1963). Una altre característica rellevant és el concepte de Bandura de la autoeficàcia (1997) que es defineix com el "la manera en que les persones jutgen les seves capacitats per organitzar i executar cursos d'acció necessaris per assolir determinats tipus d'actuació. Bandura creu que les creences d'auto eficàcia son l'àrbitre més influent de l'activitat humana i molt important per a la conceptualització d'entorns d'aprenentatge centrats en l'estudiant (Lorsbach, 1999) citat per Couros (2010).

Així doncs, quan els estudiants observen les grans avantatges que reporta l'aprenentatge a través dels enfocaments dels ambients personals d'aprenentatge, es va adoptant de manera progressiva pels que estan al seu costat i es va implementant en els alumnes que s'inicien amb aquest.

La segona teoria que destaca és la del constructivisme social, atribuïda a Vigotsky . esta relacionat amb la teoria cognitiva social en que ambdues teories posen l'accent en la importància del context sociocultural i el paper de la interacció social en la construcció del coneixement, tal i com afirma Woolfolk& Hoy, (2002); Derry (1999) citats per Couros (2010). el model instruccional influenciat per les perspectives constructivistes, socials, destaquen la importància de la col·laboració entre els alumnes i els professionals en entorns educatius. Una altre característica destacable del constructivisme social és el concepte del ZDP o zona de desenvolupament proper, habitualment expressada tal i com la diferència entre el que els aprenents poden fer de manera independent i el que pot arribar a aprendre el mateix aprenent quan és tutoritzat, tal i com afirma Vigotsky (1978), citat per Couros (2010). Més enllà de la tutorització, Tabak (2004) citat per Couros (2010) introdueix el concepte de bastida distribuït, una emergent aproximació de disseny d'aprenentatge que incorporen múltiples formes de suport que responen a la diversitat de les necessitats de l'aprenent i la complexitat que donen els ambients d'aprenentatge. A través d'una major comprensió de com els individus construeixen el coneixement i les habilitats, el rol de l'ambient social i el disseny de suport a l'estudiant flexible. Els educadors poden augmentar el rendiment dels estudiants en ambdós ambients: cara a cara i a distància.

En relació amb aquesta teoria, el PLE ofereix grans oportunitats d'aprenentatge i interacció social, a més amés, existeixen diverses maneres de bastida provinents de diverses i variades fonts, sense importar si són novells o grans especialistes en la matèria, tots tenen una posició simètrica i igualment valorada.

També emfatitza en la teoria de l'aprenentatge adult, també conegut amb el nom d'andragogia, el qual es basa en la percepció de l'aprenentatge adult és totalment diferent que els dels infants, ja que la seva recol·lecció d'experiències vitals significatives i la motivació per aprendre, exerceixen una gran influència en el procés d'aprenentatge. A més a més, com a claus d'un aprenentatge d'èxit, destaca la importància d'involucrar a l'adult en la planificació

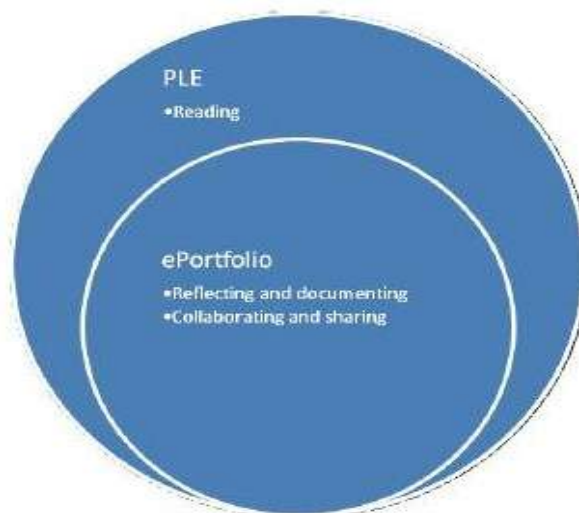
i els objectius. A més a més, és basar aquest aprenentatge en la resolució de problemes, centrant-lo en temàtiques relacionades i rellevants pel seu món laboral.

Amb l'aprenentatge a través del PLE, es veuen clares les possibilitats de gestió i auto direcció del propi alumne, de forma que en funció dels seus objectius, interessos, fites i experiències i coneixements previs, el discent podrà organitzar, planificar, enfocar i crear el seu procés d'aprenentatge, aconseguint així una major motivació i significativitat en els seus aprenentatges i construint coneixements propis i sòlids, deixant enrere el paper passiu típic de les estructures tradicionals d'ensenyament-aprenentatge.

El desenvolupament del meu PLE a través del ePortafoli d'estudis.

Una vegada endinsats en el PLE i les seves característiques, podem argumentar seguint a Tur (2012) que existeix una important relació entre els ePortafolis i els ambients personals d'aprenentatge, degut als processos d'aprenentatge que es donen i les eines emprades en ambdós. D'aquesta manera els processos típics d'eportafolio poden millorar els PLE dels aprenents i els PLEs poden potenciar la construcció d'ePortafolis, ja que a més a més els seus principals processos són comuns, doncs tal i com Adell i Castañeda (2010), seguint Atwell (2007), expliquen, existeixen tres processos: la lectura, la reflexió i l'intercanvi.

Tal i com Tur (2012) explica pel que fa al procés reflexiu, el trobem en ambdós, encara que en els ePortafolis, esta més dirigit al desenvolupament d'habilitats metacognitives, mentre que els PLE, comprenen també els processos creatius, d'escriptura, anàlisi i publicació, fent que la reflexió en els PLE inclogui també el procés de documentar en l'ePortafoli. En quant al intercanvi i col·laboració, també ho tenen en comú, encara que els eportafolis es centren més en l'intercanvi. En referència a la lectura és englobada en el PLE, però en l'ePortafoli, de manera la lectura del PLE fomenta una millora de l'aprenentatge amb l'accés a les fonts òptimes informatives. A través de les evidències esmentades es pot dir que el PLE millora els processos d'ePortafoli, conjunció il·lustrada en el següent gràfic:

15

Figura 4: Processos en comú entre PLE i ePortafoli (Tur, 2012, 4)¹⁶

Així doncs, basant-nos en les tres eines diferents definides per d'Adell i Castañeda (2010) de PLE, trobem les d'accedir a la informació, les de crear i editar-la i les de compartir. De forma que, tal i com Tur (2010) afirma, les eines que ens permeten accedir a la informació donen suport a la reflexió en els PLE, donant també suport a la reflexió en l'ePortafoli. A més a més, les que permeten el compartiment de dades en el PLE, permeten a la vegada la col·laborar en l'ePortafoli i les d'accés a la informació, promouen una major qualitat i quantitat de fonts, millorant la documentació en l'ePortafoli.

D'aquesta manera, com Tur (2012) il·lustra, escauria emprar la metàfora biològica de Atwell i Ravet (2007) en la que afirmen que un ePortafoli és l'ADN del PLE, ja que es crea l'espai d'aprenentatge on l'aprenent organitza i construeix la seva identitat amb les transformacions que l'aprenentatge provoca en l'alumne, el qual estarà mutant de manera contínua. Sinó fora per aquest, el PLE seria un LMS glorificat. Així doncs, s'admet que els ePortafolis són el cor dels PLEs, ja que provoca que tots aquests processos resultin significatius per l'aprenentatge, demostrant així l'evident necessitat d'un de l'altre.

¹⁵ Traducció: PLE: lectura, ePortafoli: reflexió i documentació, col·laborar i compartir.

¹⁶ <http://revistas.ua.pt/index.php/ple/article/viewFile/1438/1324>

Cas pràctic

Competències assolides en el grau d'estudis a través de l'ePortafoli, recull d'evidències.

El segon component, el cas pràctic, d'aquest treball consisteix en la producció i exposició del tercer esglau del procés eportafolio definit per Barret (2009, 2010, 2011) el qual es basa en la recerca i selecció d'evidències d'aquest per tal de demostrar l'assoliment dels objectius marcats, els quals en aquest són les competències definides per la universitat de les Illes Balears, concretament pels estudis de Grau d'educació infantil. En aquest punt, pren rellevància que s'hagin interioritzat i integrat aquestes competències, essent aquesta una nova manera d'avaluar que té en consideració els processos de caire més global. Ara bé, abans de continuar amb la detecció i mostra de competències, cal explicar quin és el significat de terme competència i breument els motius pel qual es prenen com eixos d'aprenentatge.

Pel que fa a la contemplació de les competències com element determinant educatiu, tal i com s'ha comentat, degut al accelerat procés de canvi en totes les facetes socials, el concepte de qualificació, imperant en les societats de caire industrials i materials, s'ha vist desfasat i descontextualitzat, donant pas a una nova manera de valorar i reconèixer els coneixements (Delors, 1997), a través de l'adquisició de les diverses competències. Encara que, pel que fa al significat d'aquest mot, com Mérida i González (2006) afirma, trobem tot un conjunt de significats, a vegades fins i tot contradictoris, generadors de confusions i pràctiques contradictòries, seguint els que cadascú entengui per aquest mot. Així doncs, es defineix com competència aquell conjunt de destreses, actituds i coneixements que han de mobilitzar la globalitat d'una persona, per actuar òptimament davant les demandes d'un context determinat.

Comellas (2000) ens es refereix al procés d'ensenyança-aprenentatge per competències com l'enfocament d'aquest des d'una visió distinta, ja que en comptes de prioritzar el provisionament i reserva de sabers, fomenten la construcció dels coneixements per part dels discents, interrelacionant aquests amb els diversos camps del saber (significativitat), els quals sigui possible aplicar en situacions reals (transferència) en base a les competències desenvolupades en el l'etapa educativa obligada, per tal que cada informació constitueixi coneixement competent. De manera que, tal i com Delors (1997) explica, que una persona és considerada com a competent quan té la capacitat de saber, saber fer i saber ser.

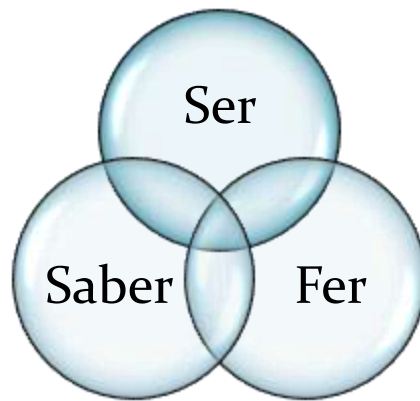

Figura 5 Capacitats d'una persona competent, segons Delors (1997)

D'aquesta manera, podem observar la emfatització realitzada per Comellas (2000) sobre la globalitat de la competència, per damunt de la capacitat, de manera que si una persona és competent, disposarà de diferents capacitats i sabers necessaris per respondre global, correcta i eficaçment a la situació plantejada.

Així doncs, en aquest cas pràctic a través de la presentació d'un ePortafoli d'aprenentatge, es mostraran tota una sèrie d'evidències i artefactes realitzats al llarg de quatre anys, per tal de demostrar l'assoliment de les competències pròpies, seleccionades per la institució universitària de les Illes Balears, referents als estudis d'educació infantil, les quals es troben plasmades mitjançant tota una sèrie d'entrades en el bloc d'aprenentatge.

Però abans de passar a l'anàlisi i exposició de les diferents competències dels estudis de magisteri, es realitzarà un breu repàs i aclariment de l'evolució registrada al llarg dels anys de construcció d'aquesta eina centrada en l'aprenentatge, per tal que el lector sigui capaç d'apreciar amb major claredat els processos i coneixements assolits, tenint en compte el punt de partida, la transformació durant el procés i el punt actual en el qual ens trobem.

En el bloc del primer curs (2009- 2010): aquest bloc sols contempla les entrades del primer curs, les quals formen un total de 19 publicacions. Les entrades d'aquest primer curs acadèmic, tal i com es pot observar, són artefactes creats amb la finalitat principal de respondre a una demanda centrada en l'assignatura universitària, de manera que com a molt sols compten amb una escassa introducció explicant el contingut del treball. A més a més, les eines emprades en aquest primer període es redueixen a la recerca i introducció d'algun gadget esporàdic, o algun dels programes bàsics, tal i com l'eina scribed per tal de publicar text amb el mateix format que la presentació original.

És important destacar que en aquest període ens vam endinsar en aquesta eina i en el format revolucionari per tots nosaltres l'eportafoli, fet que implicava la familiarització amb l'eina i tot allò que aquesta implicava, a més a més d'emprendre la tasca de publicar obertament les nostres produccions, fet que en aquest període fou una barrera, degut a fets com la vergonya o la consciència de la manca de profunditat i coneixement del nostre material acadèmic. Així doncs, es pot observar la superficialitat dels continguts en quant a l'adquisició dels termes i les bases generals de la nostra futura professió i les primeres aproximacions a planificar en forma de unitats didàctiques.

En el bloc del segon curs (2010- 2011) el qual contempla les entrades del 2n any, amb un total de 29 publicacions, es van aconseguir tota una sèrie d'avenços i fites molt significatives per mi , ja que tal i com es pot observar, em vaig iniciar en l'ús de moltes més eines, ta i com VOKI, goear, Glogster, PictureTrail... En aquell moment em vaig adonar de l'amplia gamma d'eines que podia trobar a la meua disposició, per tal de personalitzar el meu recurs eportafoli, potenciant la seva faceta més estètica, ja que és un aspecte destacat en xarxa i tenint en compte que és un entorn hipertextual i multimèdia, i permeten introduir àudios, i eines per mostrar la meua identitat.

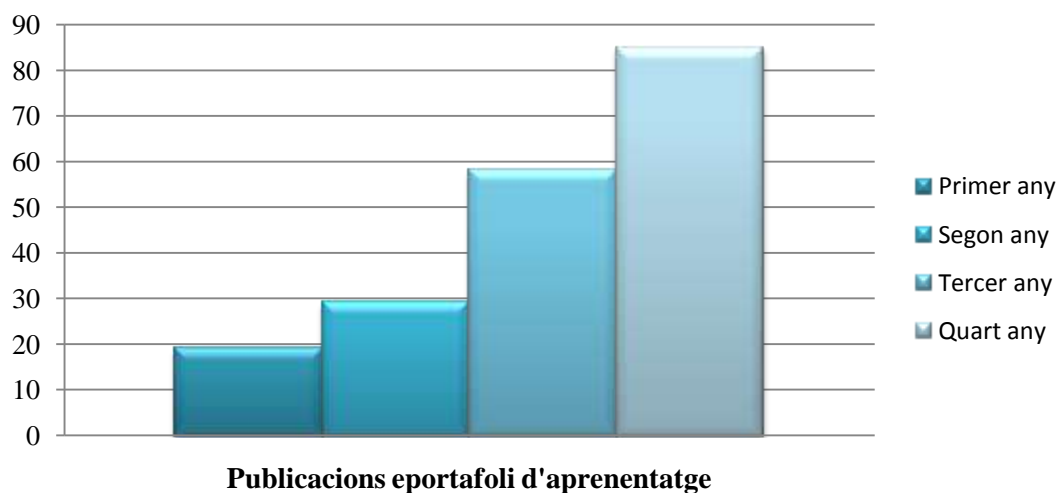
A més a més, vaig in iniciar-me en la configuració i personalització de les plantilles i la realització de blocs annexionats especialitzats en una assignatura concreta. D'aquesta forma vaig anar aprenent i fent-me poc a poc amb l'eina, produint-me major satisfacció les entrades, descobrint es potencialitats de l'eina i perdent la vergonya sobre el fet que fora accessible per tothom, però sempre tractant de tenir cura de la qualitat del producte exposat. D'aquesta manera, es pot observar un lleuger augment en les entrades pel que fa a les variables quantitat i qualitat. Aquest fenomen es va veure recolzat per les assignatures col·laboradores amb el bloc, que en aquell any destacaríem educació socioemocional i aprenentatge de llengua anglesa.

Mentre que en el bloc de tercer curs (2011-2012) el qual contempla les entrades del 3r any, amb una total de 58 publicacions, podem observar que en aquest curs es produeix la següent passa, doncs s'inicia el procés de reflexió i l'elaboració d'entrades basades en la pròpia experiència. Així doncs, en aquest curs es pot observar un augment en les reflexions, uns treballs amb una continguts més especialitzats i amb major profunditat. A més a més, es pot

observar que es comença a adquirir consciència de la necessitat d'emprar recursos, específicament imatges, amb llicència "Creative Commons", encara que aquests siguin citats i l'ús de l'eina ePortafoli com mitjà a través del qual expressar les pròpies experiències, sentiments, sensacions, aprenentatges, frustracions, idees i dubtes ... realitzant reflexions més profundes, tal i com es pot observar als blocs enllaçats, del Pràcticum 0-3 anys i l'assignatura de Reflexió i innovació educativa.

Finalment, al bloc del quart curs (2012-2013) el qual contempla les entrades del 4t any, amb un total de 85 publicacions (encara que les últimes 34 encara no estigui públiques per causes de protecció de dades infantils, encara que a posteriori es modificarà per poder publicar-se) ha estat l'esglaió final en aquest eportafoli, en el qual he sentit que em podia expressar, que podia mostrar el meu aprenentatge, les meves reflexions i les tasques més destacables realitzades. En aquest punt ens trobem amb que la obligatorietat de realitzar aquest recurs és pràcticament inexistent, i encara així, tal i com es pot comprovar és el que compta amb una major nombre de entrades i la qualitat d'aquesta segueix anant en la mateixa línia que el curs passat. En aquest punt, sento aquesta eina com un element útil i necessari per realitzar aprenentatges de qualitat, per fomentar la reflexió i la capacitat crítica envers aquests i envers un mateix, per fomentar la reflexió sobre els tipus d'aprenentatge que s'estan produint i poder compartir amb la resta de la xarxa, de la mateixa manera nosaltres que ens nodrim d'aquesta. Així doncs, en aquest mateix curs, he decidit, després de grans consideracions, enfocar el treball de fi de grau a aquest projecte, doncs aquest ha suposat grans canvis en la meua manera d'entendre el món.

Així doncs, després de l'anàlisi i observació de la meua transformació professional i de l'alt grau d'adquisició de competències digitals, es poden extreure les següents conclusions, pel que fa a les variables tan de qualitat com quantitat podem afirmar que ha anat en augment a mesura que han avançat els anys, sense que aquestes estiguessin renyides amb la seva obligatorietat, donant com a resultat unes 191 entrades entre els quatre anys, tal i com il·lustren el següent gràfic i figura:

Gràfic 1 Progressió al llarg dels anys en les publicacions en quant a la variable quantitat.

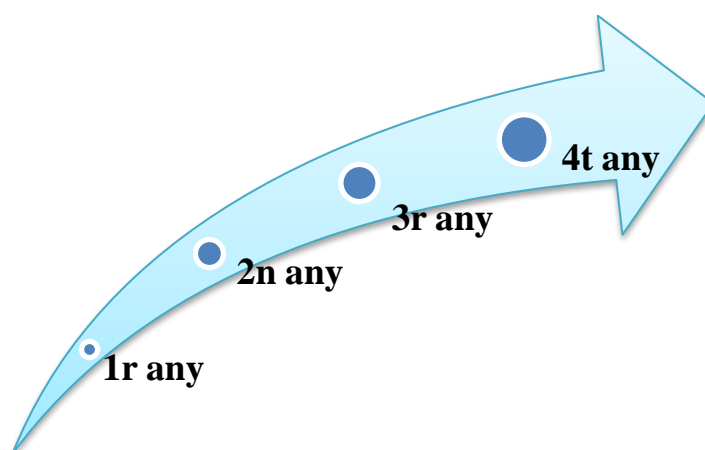

Figura 6 Progressió al llarg dels anys en les variable qualitat.

Una vegada explicitat l'evolució del meu perfil, es passarà a definir i demostrar l'assoliment de les competències professionals de grau, les quals es divideixen en tres grans grups, les competències personals i relacionals, ser; les competències acadèmiques i disciplinàries, saber; i les competències professionals, fer.

Competències personals i relacionals, ser.

Pel que fa a l'esmentada competència, Delors (1997) la defineix com el desenvolupament global de la persona, en totes les facetes i àmbits (cos, ment, intel·ligència, sentit estètic, espiritualitat, responsabilitat individual, etc.) de manera que tots els humans estiguin en les condicions adequades per formar-se en un pensament crític i autònom, per no poder ser manipulats ni influenciats pels *mass media*. De fet, es destaca la importància conferida, com essència de l'educació, a atorgar als infants amb la llibertat de pensament, de judici, de sentiments i d'imaginació que necessiten per que els seus talents arribin a la plenitud i aconseguixin seguir essent responsables tant com els sigui possible del seu futur i destí. A més a més, l'informe

Personalment, crec que he adquirit aquesta competència al llarg de les diferents assignatures i blocs temàtics del Grau d'estudis, ja que al ser la nostra una professió tan humana i d'educació de les edats més primerenques, penso que s'ha emfatitzat en els valors, en la importància d'aquests, en la necessitat de conèixer-nos de manera profunda per ser també conscients d'allò que projectem i transmetem. A més a més, s'ha fomentat l'esperit crític, la reflexió i l'autoavaluació i el compromís amb la professió.

En primera instància, destacaria el desenvolupament d'un autoconcepte professional positiu i ajustat, prenent consciència de les pròpies capacitats i limitacions. Aquest ha estat un dels aspectes més treballats del Grau, doncs de manera constant, en base als diferents aprenentatges realitzats, tant a nivell teòric com pràctic, he anat reformulant el meu perfil docent, quin camí hauria de seguir i com fer-ho. Amb l'evidència 1, ubicada en el primer any, es pot observar la concepció de mestre des del punt de vista més imaginatiu i romàntic, provocat en part per la manca de coneixements sobre aquesta professió. No obstant, en l'evidència 2, ubicada en el tercer any, ja es pot observar una gran transformació sobre els ideals del perfil de mestre i la mínima reformulació d'aquests una vegada començat el període de Pràcticum I. A més a més, al final d'aquesta entrada ja realitzo una breu reflexió sobre la gran evolució soferta al llarg dels anys d'estudis, essent conscient de molts aspectes nous, tal i com es pot contraposar amb la primera evidència, del les que en aquell moment encara no era conscient.

Pel que fa a la següent evidència (evidència 3), es realitza poc després de l'anterior, però en aquesta es realitza un autoanàlisi dels aspectes positius i negatius personals de les competències proposades, tractant d'identificar els punts febles a corregir i els punts forts, amb els quals haig de continuar evolucionant, encara que en la mateixa línia. Amb aquesta estratègia, es pot realitzar un perfil docent de manera més objectiva promovent un anàlisi objectiu i crític, tant com un subjecte i les seves peculiaritats sigui capaç de fer-ho. Així doncs, a final del mateix període vaig elaborar una valoració dels meus aprenentatges i la transformació que havia donat, tal i com veiem a l'evidència 4, ubicada en el tercer any.

No obstant això, com que un bon docent ha de qüestionar-se de forma permanent, tal i com es pot observar a l'evidència 5, ubicada en el quart any, amb el meu inici del Pràcticum II, em replantejo una altre vegada el meu perfil professional realitzant una detecció dels meus punts destacables i dels que personalment crec que són millorables, fent que estigui en la major mesura del possible en concordança amb els meus ideals teòrics i pedagògics.

- **Evidència 1:** <http://portafolidestudisdesoniacf.blogspot.com.es/p/inicis.html>
- **Evidència 2:** <http://reflexioeducativasoniacf.blogspot.com.es/2012/03/quin-tipus-de-mestre-vull-ser.html>
- **Evidència3:**<http://reflexioeducativasoniacf.blogspot.com.es/2012/03/les-meves-competencies-aspectes.html>
- **Evidència4:**<http://reflexioeducativasoniacf.blogspot.com.es/2012/04/valoracio-de-les-propies-practiques.html>
- **Evidència 5:** <http://cuartanydenasonia.blogspot.com.es/2013/03/una-mirada-endinsautoconcepte.html>

A més a més, també es poden trobar nombroses evidències de la capacitat de realització de tasques col·laboratives, amb actituds dialogants, respectuoses davant la diversitat i pluralitat d'opinions, ja que la majoria de tasques realitzades al llarg dels estudis han estat realitzats de manera conjunta a través de grups diversos, en les variables nombre i composició. Així doncs, al llarg de les diverses tasques conjuntes es pot observar un producte resultant de la riquesa d'opinions i treball en grup. Tot i que, cal destacar que de manera progressiva he anat millorant les meves habilitats de treball en equip. Algunes de les evidències que mostren aquest aprenentatge en comunitat són l'evidència 6 i l'evidència 7 en la qual podem observar dos exemples de tasques portades a terme en grup, de manera dialogada, respectant i integrant la diversitat, arribant a un consens. En l'evidència 8, ubicada en el tercer any, ja es pot observar un avenç, doncs a banda de realitzar tasques a nivell compartit, aquesta entrada mostra com a he pogut aprendre dels altres de les seves investigacions i les seves idees, a més a més, d'aportar el que jo sabia o pensava. Finalment, a l'evidència 9, ubicada al quart curs, es

pot observar com aquesta feina arriba a un nivell superior, doncs de manera conjunta realitzem un bloc on mostrem els avenços que realitzem en un treball grupal, però a la vegada ho documentem i ho evidenciem de forma compartida.

- **Evidència 6:** <http://primeranydenasonia.blogspot.com.es/2010/01/unitat-didactica-marcel-i-marti.html>
- **Evidència 7:** <http://eportafolidestudisoniacardona.blogspot.com.es/2012/02/infants-amb-altes-capacitats.html>
- **Evidència8:** <http://reflexioeducativasoniacf.blogspot.com.es/2012/05/els-nostres-projectes-de-millora-el.html>
- **Evidència 9:** <http://22025nisoma.blogspot.com.es/>

A més a més, al llarg d'aquests anys, es poden trobar diverses evidències de a formació en valors que s'ha estat donant. En primera instància, voldria destacar l'actitud ètica i compromesa amb la professió docent, en el marc d'una ciutadania responsable i solidària. Així doncs, tal i com es pot veure en l'evidència 10, ubicada al primer any, es defensa la necessitat d'innovació dintre de les aules i la realitat amb la qual ens trobem.

La següent mostra amb a qual ens trobem és la recensió del llibre “Educación, república i nueva ciudadanía” (evidència 11, ubicada al primer any) en la que es mostra una forta càrrega ideològica i política, defensant un nou model polític basat en les decisions reals del poble, amb una educació conseqüent que formi ciutadans amb valors cívics. A l'any següent i de manera més concreta, es pot observar a l'evidència 12, ubicada al segon any, els tipus d'escola que existeixen i realment, el tipus d'escola que volem, necessitem i cap a la qual ens hem de dirigir.

- **Evidència10:** <http://primeranydenasonia.blogspot.com.es/2010/01/laventura-dinnovar-el-canvi-lescola.html>
- **Evidència11:** <http://primeranydenasonia.blogspot.com.es/2010/05/igualtat-entre-homes-i-dones-igualtat.html>
- **Evidència12:** <http://carpetaprenentatgesocioemocionalsonia.blogspot.com.es/2011/06/setena-sessio-quin-tipus-descola-volem.html>

Com a docent compromesa, també es poden trobar diverses evidències amb el coneixement dels drets dels infants proporcionant-ne una imatge digna d'aquests, tal i com es pot observar a l'evidència 13, ubicada en l'eportafoli de portada, en la qual es crida a la reflexió sobre els drets i necessitats que tenen aquests com a subjectes desprotegits, fomentant així la reflexió sobre els inadequats comportaments que e vegades tenen les persones adultes amb ells. En concordança amb la imatge i concepte digne d'infant, voldria destacar també la meva

explicitació de concepte d'infant (evidència 14, ubicada al tercer any) el valor del qual radica en que no es tracta d'una definició copiada de cap autor, ni extreta de cap pàgina web, sinó que és la meua pròpia imatge d'infant explicitada per tal d'actuar i exercir com a docent de manera conseqüent amb aquesta, tal i com es pot observar a l'activitat mostrada en l'evidència 15, ubicada en el tercer any, on darrera aquesta activitat es dedueix la imatge d'infant observador, exploradors, autònom i potent. Però a més a més de tenir un concepte clar d'infant, és necessari conèixer els drets humans, tal i com es pot veure a l'evidència 16, ubicada al quart any, i la necessitat de tenir cura d'aquests infants i fer valer els seus drets, com a ciutadà compromès, ja que per exemple en situacions de maltractament, no denunciar és ser còmplice d'aquest fenomen.

- **Evidència 13:** <http://portafoliodestudisdesoniacf.blogspot.com.es/p/carta-de-una-criatura-los-adultos.html>
- **Evidència 14:** <http://reflexioeducativasoniacf.blogspot.com.es/2012/03/el-meu-concepte-dinfant.html>
- **Evidència 15:** <http://reflexioeducativasoniacf.blogspot.com.es/2012/04/bona-practica-al-meu-centre.html>
- **Evidència 16:** <http://cuartanydenasonia.blogspot.com.es/2013/01/infancia-en-risc-maltractament-infantil.html>

Pel que fa al coneixement i vetllament pels drets dels infants, podem observar a l'evidència 17, ubicada al primer any, i el respecte, al drets humans, amb la realització d'un resum i una breu reflexió sobre la carta dels drets fonamentals en la UE, mentre que a l'evidència 18, ubicada al quart any, es pot observar un informe sobre un documental de maltractament en el que es reitera la necessitat de la detecció i l'actuació, ja que és compromís dels mestres i de tots els agents socials protegir als infants, i també als adults d'una situació que infringeixi els seus drets bàsics com ser humà, ja que en aquestes situacions, a causa de les dures repercussions que comporten aquests fets no poden fer-ho per si mateixos i més i més si són infants.

- **Evidència 17:** <http://primeranydenasonia.blogspot.com.es/2010/05/treballs-de-grup-sociologia.html>
- **Evidència 18:** <http://cuartanydenasonia.blogspot.com.es/2013/01/infancia-en-risc-maltractament-infantil.html>

A més a més, també podem trobar mostres de promoció de valors que han de ser fonamentals i transversals a la totalitat de les àrees, com la defensa de la igualtat de gèneres i la cultura de pau, tal i com podem observar a l'evidència 19, ubicada al primer any, en la qual s'analitzen un seguit de documents on fan referència i consciencien del maltractament cap a la dona i la gran relació que aquest fet comporta amb el tipus d'educació masclista i diferenciadora de

rols, que determinaran les desigualtats futures i que encara a l'actualitat es porta a terme, tractant de conscienciar a les famílies i institucions, per tal que eduquin als infants inculcant el menor nombre de rols diferenciadors. Mentre que en l'evidència 20, ubicada al quart any, ja es pot observar una concreció i exemple pràctic d'aquesta educació masclista, en un dels mitjans d'entreteniment més emprats per les famílies, les pel·lícules de Walt Disney, especialment la de "Blancaneus i els set enanets" de la qual es realitza un anàlisi dels valors masclistes i classistes subjacents en el film i arrel d'aquesta pel·lícula i de la detecció dels patrons, es proposen una sèrie d'activitats per tal de contrarestar i fomentar aquesta igualtat, realitzant una reflexió i justificació d'aquestes activitats. Finalment, en l'evidència 21, ubicada al tercer any, es pot observar una activitat realitzada al Pràcticum escola 0-3 anys, que ens mostra d'exploració lliure, amb infants d'edats compreses entre els 18 i 24 mesos, per tal que juguin i experimentin a través del joc simbòlic amb diversos objectes, alguns dels quals estan associats a les dones o mares, però sense fer-ne distincions per sexe, fomentant així la igualtat entre rols i la no diferenciació de tasques.

- **Evidència 19:** <http://primeranydenasonia.blogspot.com.es/2010/05/igualtat-entre-homes-i-dones-igualtat.html>
- **Evidència20:** <http://eportafolidestudisoniacardona.blogspot.com.es/2012/01/reflexio-personal-sobre-lanalisi.html>
- **Evidència 21:** <http://intervencionspracticumsonny.blogspot.com.es/2012/04/propostes-de-joc-lliure-les-bossetes.html>

D'altra banda, també es poden observar evidències en quant als valors de respecte a la diversitat, la pluralitat i la riquesa que aquesta ens aporta, fomentant els valors de la inclusió i adaptació, tal i com es pot comprovar en l'evidència 22, ubicada al segon any, en les quals s'expliciten les cinc actuacions fonamentals que el mestre ha de portar a terme i la manera en la qual ha de fer-ho per adaptar-se en la major mesura del possible a la diversitat de les seves aules, provocant així la inclusió i contextos de benestar i acceptació per la totalitat dels infants. Aquest respecte cap als altres, inclou l'acceptació i estima, encara que aquests siguin diferents, tal i com es mostra a l'evidència 23, ubicada en el segon any, on a través d'un curtmetratge es mostra de manera poètica, com encara que siguem diferents tots som especials, de manera que hem de respectar a cadascú tal i com és, tal i com s'ensenya a l'evidència 24, ubicada al tercer any, amb un petit fragment literari basat en una metàfora incitadora de la reflexió sobre el respecte de tots els infants i les seves maneres d'actuar.

- **Evidència 22:** <http://segonanydenasonia.blogspot.com.es/2011/01/activitats-prioritaries-per-atendre-la.html>
- **Evidència 23:** <http://segonanydenasonia.blogspot.com.es/search/label/Circ%20Mariposa>
- **Evidència 24:** <http://bloc22021mates.blogspot.com.es/2012/01/la-petita-papallona.html>

A més a més, també s'han tingut en compte l'educació en els valors del respecte i estima al medi ambient i la sostenibilitat, tal com es pot observar en l'evidència 25, ubicada al primer any, en la qual es pot observar la planificació d'una sortida a una activitat específicament dissenyada amb la funció d'ajudar als infants a valorar la natura. Així doncs, es pot observar l'evolució en l'evidència 26, ubicada al segon any, on es cerca i es comparteix un breu recurs audiovisual, en el qual crec que amb gran sensibilitat es tracta el valor de la vida, la sostenibilitat i la cura del mediambient. Amb aquest recurs de gran gust estètic, es pretenia proposar a l'aula, sense la necessitat de comptar amb programes externs, fent reflexionar als infants i que opinessin sobre aquest vídeo. Finalment, amb l'evidència 27 i l'evidència 28, ubicades al tercer any, es pretén fomentar que els infants, acompanyats d'adults per suposat, acudeixin a diferents paratges naturals, observant i gaudint de la seva bellesa infinita, tenint cura d'aquests, i aprenent a aprofitar els recursos que aquests ens ofereixen, sempre amb els valors de no agressió i cura.

- **Evidència 25:** <http://primeranydenasonia.blogspot.com.es/2010/05/practica-de-planificacio.html>
- **Evidència 26:** <http://blocanglesoniacf.blogspot.com.es/p/resources.html>
- **Evidència 27:** <http://eportafolidestudisoniacardona.blogspot.com.es/2012/02/el-projecte-dinvestigacio-els-bolests.html>
- **Evidència 28:** <http://eportafolidestudisoniacardona.blogspot.com.es/2012/02/recerca-i-recomanacions-de-webs.html>

Competències acadèmiques i disciplinàries, saber

Tal i com Delors (1997) ens explica, aquest competència fa referència al domini dels instruments del saber, els quals són mitjà i finalitat de la vida humana. Pel que fa al mitjà, cada persona ha d'aprendre a comprendre el món que els rodeja, per tal de viure amb dignitat, desenvolupant les seves capacitats professionals i comunicar-les amb els altres.

A mode de finalitat, l'humà ha de sentir plaer per conèixer i descobrir, apreciament les avantatges del coneixement i investigació a nivell personal, afavorint la curiositat intel·lectual, estimulant l'esperit crític aconseguint així autonomia en el judici propi. D'aquesta forma, el procés d'adquirir coneixements no ha de concloure mai, nodrint-se de diferents experiències, de la formació inicial, en la feina i en tots els altres àmbits.

Personalment, crec que he adquirit aquesta competència al llarg de les diferents assignatures i blocs temàtics del Grau d'estudis, ja que un dels eixos bàsics de tota formació superior és dotar del "corpus de coneixements" i de les eines necessàries per poder actuar de manera coherent i reflexionada en la pràctica, essent conscients dels postulats que ho recolzen i ampliant les nostres mires.

Pel que fa a la instrumentalització de la infantesa a través dels mitjans de comunicació, trobem mostres de l'assoliment d'aquesta competència en l'evidència 29, ubicada al tercer curs, en el qual es realitza un anàlisi i reflexió crítica sobre els efectes manipuladors dels mitjans de comunicació, fent sovint un tractament fraudulent de la informació i venent una realitat creada en funció dels seus interessos. A més a més, no tots aquells recursos que trobem on-line son adequats pels infants. De manera que s'ha de fer un anàlisi acurat d'aquests per tal de comprovar si aconsegueix les finalitats amb les quals es proposat, aquest anàlisi es fa patent en l'evidència 30, ubicat al quart any.

Pel que fa a les implicacions de les noves tecnologies en la nostra societat, es pot observar en l'evidència 31, ubicada en el primer any, una reflexió amb matisos de temor cap aquestes, mentre que ja a l'evidència 32, ubicada al segon any, es pot observar una evolució pel que fa a la meua concepció sobre les noves tecnologies i les implicacions que aquestes presenten en el sistema educatiu, encara que a l'evidència 33, ubicada al quart any, ja es pot observar una postura més conscient i avançada, en la qual es detecten les avantatges per les quals s'han d'emprar les TIC en educació, tal i com es mostra visualment l'evidència 34, ubicat al quart

any. Finalment, en l'evidència 35, ubicat al quart any, una vegada conscient d'aquestes implicacions es mostra l'adquisició d'estratègies i habilitats per poder aplicar-les en les etapes educatives primerenques.

- **Evidència 29:** <http://eportafolidestudisoniacardona.blogspot.com.es/2012/02/opinio-sobre-article-de-n-chomsky-el.html>
- **Evidència 30:** http://22025soniacardonaferrer.blogspot.com.es/2012/12/avaluacio-eina-multimedia_1.html
- **Evidència 31:** <http://primeranydenasonia.blogspot.com.es/2010/05/les-noves-tecnologies-en-la-societat-de.html>
- **Evidència 32:** <http://blocanglesoniacf.blogspot.com.es/p/english-writtings-22035-and-22033.html>
- **Evidència 33:** <http://22025soniacardonaferrer.blogspot.com.es/2012/12/factors-motivadors-per-lus-de-les-tic.html>
- **Evidència 34:** <http://22025soniacardonaferrer.blogspot.com.es/2012/10/la-incorporacio-de-les-tic-lambit.html>
- **Evidència 35:** <http://22025nisoma.blogspot.com.es/2013/02/el-nostre-recurs-multimedia-ja-esta.html>

En quant a l'adquisició d'estratègies per aplicar les TIC a l'educació, podem trobar nombrosos exemples de tallers per aprendre a emprar diverses eines. Aquests han estat impartits amb la finalitat d'elaborar material didàctic ric introduint les tecnologies en les aules, algunes de les eines a destacar serien l'Audacitiy (evidència 36, ubicada al quart any), el Gimp (evidència 37, ubicada al quart any), Power point (evidència 38, ubicada al quart any), el Photoscape (evidència 39, ubicada al quart any), les quals en la seva majoria i en profunditat han estat apreses al llarg de l'últim any de Grau. No obstant, també hem estat aprenent a emprar al llarg dels anys d'estudis a emprar eines pròpies de la web 2.0, en part gràcies a algunes tutories realitzades per docents, també gràcies a les estratègies adquirides per l'aprenentatge autònom i gràcies a les tutories entre iguals, entre companys. Algunes d'aquestes eines són goear (evidència 40, ubicada al segon any), Glogster (evidència 41, ubicada al segon any), Scribd (evidència 42, ubicada al quart any), Picturatrail i Voki (evidència 43, ubicada al segon any), Youtube (evidència 44, ubicada al quart any), Picassa (evidència 45, ubicada al quart any), Slideshare (evidència 46, ubicada al quart any) i gadgets diversos per inserir al bloc rellotges, calendaris, efectes del punter del ratolí, etc. tal i com es pot comprovar al llarg dels diferents blocs.

- **Evidència36:** <http://22025soniacardonaferrier.blogspot.com.es/2012/10/taller-amb-una-eina-de-modificacio-de.html>
- **Evidència37:**<http://22025soniacardonaferrier.blogspot.com.es/2012/10/reflexio-tercera-setmana-taller-gimp.html>
- **Evidència38:**<http://22025soniacardonaferrier.blogspot.com.es/2012/12/enles-clases-practiques-daquesta.html>
- **Evidència 39:** <http://cuartanydenasonia.blogspot.com.es/2012/10/la-fotografia-tot-un-art.html>
- **Evidència 40:** <http://blocanglesoniacf.blogspot.com.es/p/why-did-you-decide-to-become-teacher.html>
- **Evidència 41:** <http://segonanydenasonia.blogspot.com.es/2011/05/fem-teatre.html>
- **Evidència 42:** <http://cuartanydenasonia.blogspot.com.es/2012/11/descobrint-el-nostre-potencial-com.html>
- **Evidència 43:** <http://blocanglesoniacf.blogspot.com.es/>
- **Evidència 44:** <http://cuartanydenasonia.blogspot.com.es/2013/04/per-reflexionar.html>
- **Evidència 45:** <http://cuartanydenasonia.blogspot.com.es/2012/12/ornaments-de-nadal.html>
- **Evidència46:**<http://cuartanydenasonia.blogspot.com.es/2012/12/unitat-didactica-de-poesia-en-educacio.html>

En quan al coneixement i aplicació de les bases del desenvolupament científic i matemàtic a la primera infància, podem destacar que l'assoliment d'aquests s'ha donat al llarg dels diversos anys del Grau, encara que de manera especial en les assignatures de coneixement del medi i matemàtiques en quant a continguts, els quals s'han adaptat per poder emprar en la primera infància, tal i com es pot observar en l'evidència 47 i l'evidència 48, ubicades al tercer any, en les que es pretén que els infants assoleixin les bases del coneixement científic-matemàtic a través d'activitats lúdiques que susciten el seu interès, en les que el nen es contempli de manera globalitzada. A més a més, es pretén que aquestes experiències estigui relacionades al màxim amb els ambients reals, estimulant la seva curiositat i capacitat d'exploració, tal i com es mostra a l'evidència 49, ubicada al tercer any, on es pretén realitzar activitats en contextos reals a través de les quals es treballin tota una sèrie d'ítems curriculars a la vegada que s'estimula la seva capacitat de recerca, investigació, realització d'hipòtesis... tal i com es pretén fer amb el tipus d'activitat "Caça del tresor", mostrada a l'evidència 50, ubicada al tercer any, en la que tots els aprenentatges es poden enfocar per realitzar descobriments com científics.

- **Evidència 47:** <http://bloc22021mates.blogspot.com.es/2011/12/classificar-seriar-i-ordenar-ludicament.html>
- **Evidència 48:** <http://bloc22021mates.blogspot.com.es/2012/01/la-gymcana-de-serioclagramacariocla.html>
- **Evidència 49:** <http://eportafolidestudisoniacardona.blogspot.com.es/2012/02/el-projecte-dinvestigacio-els-bolests.html>

- **Evidència 50:** <http://22025soniacardonaferrer.blogspot.com.es/2012/10/internet-en-laula-la-caca-del-tresor.html>

També podem trobar tot un seguit d'artefactes demostrant la capacitat d'anàlisi de les famílies i els contextos socioculturals actuals, tal i com es pot observar a l'evidència 51, ubicada al segon any, on es realitza un anàlisi dels distints tipus de famílies, de les seves funcions i de la necessitat d'adaptar la definició convencional que es té d'aquesta, doncs en les últimes dècades han sorgit moltes composicions de famílies alternatives a les tradicionals. Una vegada tenint clar els nous tipus i que els components que pertanyin a aquesta no alteren el productes, es passa a un anàlisi més exhaustiu de dos casos d'infants fictis sobre els quals s'ha de realitzar un estudi baix els postulats de la teoria ecològica de Brofenbrenner (evidència 52, ubicada al segon any) proposant canvis per una optimització d'aquestes relacions. Però a més a més, tal i com queda pales a l'evidència 53, ubicada al quart any, anem més enllà i ens endinsem en un anàlisi, encara que un poc més breu, de casos reals d'infants del nostre entorn, de forma que realitzem una investigació de cinc infants amb els seus contextos, les dades reals dels quals es troben protegides, dels quals extraïem tota una sèrie de conclusions basant-nos en les dades, tot tenint en compte la petita mostra amb la qual contàvem, Finalment, en l'evidència 54, ubicada al quart any, ens parla de les noves tecnologies amb el paper que aquestes juguen en els contextos socioculturals actuals, donant una visió més àmplia de la importància d'aquestes per al funcionament de la societat, tal i com la coneixem.

- **Evidència 51:** <http://carpetaprenentatgesocioemocionalsonia.blogspot.com.es/search/label/models%20de%20fam%C3%A9lia>
- **Evidència 52:** <http://segonanydenasonia.blogspot.com.es/2010/10/analisi-del-context-que-envolta-als.html>
- **Evidència 53:** <http://cuartanydenasonia.blogspot.com.es/2012/12/analisi-dels-contexts-infantils-segons.html>
- **Evidència 54:** <http://22025soniacardonaferrer.blogspot.com.es/2012/10/reflexio-segona-setmana-article.html>

Pel que fa al anàlisi i desenvolupament dels diferents objectius, continguts i criteris d'avaluació en educació infantil, es pot observar el coneixement i l'anàlisi en diferents assignatures de la totalitat d'aquest, tal i com s'observa a l'evidència 55, ubicada al primer any. Però a més a més del coneixement, també podem observar en l'evidència 56, ubicada al primer any, la capacitat per analitzar de manera crítica, les noves propostes de llei, alguns aspectes, com els ratis, apareguts als documents i la seva idoneïtat (evidència 57, ubicada al segon any). Mentre que en la següent evidència, en la 58, ubicada al tercer any, es pot

observar un anàlisi acurat, opinió i contraposició d'un apartat específic del currículum de primària i infantil, del qual es realitza un anàlisi acurat i s'argumenta qui dels dos mostra un plantejament més adequat o útil per portar a terme una ensenyança de qualitat.

Finalment, en l'última evidència 59, ubicada al quart any, es pot observar una esglaió més, doncs es mostra la capacitat de contraposar una realitat dels centres, en la qual es donen mancances, essent capaç de reflexionar sobre les causes d'aquesta, si provés per l'escàs reflex d'aquest ítem a la legislació educativa, o pel contrari, esta causada per variables externes.

- **Evidència 55:** <http://primeranydenasonia.blogspot.com.es/2009/12/lleis-educatives-espanyoles.html>
- **Evidència 56:** <http://primeranydenasonia.blogspot.com.es/2010/12/comentari-duna-entrada-del-bloc-de.html>
- **Evidència 57:** <http://segonanydenasonia.blogspot.com.es/2011/05/reflexio-sobre-els-ratis-del-estat.html>
- **Evidència 58** <http://bloc22021mates.blogspot.com.es/2011/12/les-matematiques-al-curriculum.html>
- **Evidència 59:** <http://22025soniacardonaferrer.blogspot.com.es/2012/10/reflexio-quarta-setmana-les-tic-en-el.html>

En referència a la capacitat de reconèixer el desenvolupament evolutiu, trobem diverses mostres tal i com l'evidència 60, ubicada al primer any, en la qual trobem un breu resum del desenvolupament sensorial i perceptiu al llarg dels primers mesos de vida del nadó i les diverses teories en la història, a més a més, també trobem un resum de les diverses etapes diferenciades del desenvolupament evolutiu establertes per J. Piaget, amb les característiques pròpies de cadascuna i les diverses teories sorgides arrel d'aquesta, com la del processament de la informació, la teoria de la zona de desenvolupament proper o la teoria de les intel·ligències múltiples de H. Gardner. Ja en l'evidència 61, ubicada al segon any, podem observar el reconeixement del desenvolupament socioemocional del nadó en els seus primers mesos de vida i les conseqüents necessitats bàsiques que aquest tindrà al llarg de la seva infància per viure, créixer i aprendre (evidència 62), ubicada al segon any, una de les quals és la importància del joc i l'activitat lúdica en el seu procés d'aprenentatge i creixement, fet tingut en consideració en les següents mostres, evidència 63, ubicada al segon any, i evidència 64, ubicada al tercer any, en la primera de les quals es fa una proposta d'exploració lliure amb tota una sèrie de materials naturals i en la segona es proposa l'aprenentatge de conceptes propis de l'àrea matemàtica a través d'una historieta inventada i escenificada amb personatges i escenaris, donant-los l'oportunitat de representar-la i jugar a posteriori, deixant volar la seva imaginació.

Però a més a més de reconèixer aquest desenvolupament emocional, des dels inicis de la vida humana (evidència 61), també he realitzat un anàlisi acurat de les diferents emocions humanes, les quals son vitals per conservar la nostra espècies, evidència 65, ubicada al segon any, i les estratègies educatives a seguir per ajudar als adults a gestionar aquestes, evidència 66, ubicada al segon any.

- **Evidència 60:** <http://www.blogger.com/blogger.g?blogID=1692704071216402309#allposts>
- **Evidència 61:**
<http://carpetaprenentatgesocioemocionalsonia.blogspot.com.es/search/label/The%20Baby%20human>
- **Evidència 62:** <http://carpetaprenentatgesocioemocionalsonia.blogspot.com.es/2011/06/cinquena-sessio.html>
- **Evidència 63:** <http://segonanydenasonia.blogspot.com.es/2011/01/experimentem-jugant-proposta-per.html>
- **Evidència 64:** <http://bloc22021mates.blogspot.com.es/2011/12/classificar-seriar-i-ordenar-ludicament.html>
- **Evidència 65:** <http://carpetaprenentatgesocioemocionalsonia.blogspot.com.es/2011/06/primera-sessio.html>
- **Evidència 66:** <http://carpetaprenentatgesocioemocionalsonia.blogspot.com.es/2011/06/segon-sessio.html>

Cal destacar també l'assoliment d'estratègies i activitats per afavorir aquesta regulació i expressió emocional podem observar en l'evidència 67, ubicada al primer any, en la qual trobem una proposta senzilla d'una sèrie de senzilles activitats, per treballar partint d'un conte, en les quals es treballarà l'emoció mare o amor i la resta d'emocions bàsiques, com la ira, la tristesa. En el segon any, es pot observar una major conscienciació de les diferents emocions i la importància d'aquestes, amb la descoberta de recursos on-line per treballar de manera lúdica aquestes, tal i com es pot observar en l'evidència 68, ubicada al segon any, en la qual es pot observar la descripció del funcionament d'un lloc web amb un gran nombre de recursos per gestionar les emocions i la tria d'una d'aquestes activitats per l'etapa infantil. A més a més, també vam poder observar de primera ma i analitzar dues grans figures de docent, en les quals els docents estableixen un tipus de relació basades en la confiança mútua i el vincle afectiu, les quals ajuden als infants a créixer de manera saludable. Aquests dos casos els podem observar a les evidències 69 i 70, ubicades al segon any. Finalment, a l'evidència 71, ubicada al quart any, es pot observar com es porta a la pràctica, encara que sigui entre nosaltres, els coneixements i estratègies per afavorir una bona autoestima i un òptim desenvolupament emocional a través de dinàmiques de grup, portades a terme entre nosaltres, doncs resulta molt important tenir un bon equilibri emocional per ajudar als infants a desenvolupar-se en harmonia.

- **Evidència 67:** <http://primeranydenasonia.blogspot.com.es/2010/01/paraules-dolces-conte-i-unitat-didactica.html>
- **Evidència 68:** <http://carpetaprenentatgesocioemocionalsonia.blogspot.com.es/2011/06/onzena-sessio-activitat-xtec.html>
- **Evidència 69:** <http://carpetaprenentatgesocioemocionalsonia.blogspot.com.es/2011/06/novena-sessio-ser-y-tener.html>
- **Evidència 70:** <http://carpetaprenentatgesocioemocionalsonia.blogspot.com.es/2011/06/setena-sessio-quin-tipus-descola-volem.html>
- **Evidència 71:** <http://cuartanydenasonia.blogspot.com.es/2012/11/cants-i-dinamiques.html>

Competències professionals, fer.

Tal i com Delors (1997) deixa clar, aquesta competència es pràcticament indissociable de la d'aprendre a conèixer, doncs per poder tal de poder aplicar tota una sèrie de procediments de manera adequada, s'ha de tenir tot un "corpus" de coneixements. D'aquesta forma, ja no podem considerar-la com una mera transmissió de pràctiques rutinàries, sinó que aquestes han d'estar basades i encarades en el foment de la innovació i creació de noves maneres de fer, doncs les feines de caràcter més rutinaris estan desapareixent, essent substituïts per màquines, de forma les capacitats cognoscitives estant prenent una notable rellevància en les competències procedimentals..

Personalment, crec que he adquirit aquesta competència al llarg de les diferents assignatures i blocs temàtics del Grau d'estudis, ja que al llarg dels estudis em comptat amb nombroses ocasions per portar a la pràctica tot allò estudiat i estimular la nostra creativitat, capacitat d'innovació i habilitats per realitzar produccions adaptades als diferents contextos.

Una de les capacitats a destacar seria l'habilitat per a crear, apreciar i interpretar les arts i les tecnologies, associant-les com instruments cooperació i comunicació de caire no verbal, en les quals es pot observar una notable progressió. La primera entrada a destacar seria l'evidència 72, ubicada al primer any, en la qual es pot observar una unitat didàctica musical per ensenyar als infants la lletra d'una cançó i que puguin ballar i disfressar-se. També en l'àrea plàstica, tal i com es pot observar en l'evidència 73, es donen un seguit d'activitats dirigides a la formació bàsica del professorat en les seves habilitats, algunes de les quals poden ser emprades en activitats en els centres. No obstant, ja l' evidència 74 es pot observar un gran avenç, doncs les habilitats prèviament apreses són portades a la pràctica de manera contextualitzada a través de la realització d'un musical, amb tots els elements que això comporta (creació obra, redacció, creació de les cançons i les lletres, vestuaris, decorats, personatges, assajos, cants,etc) aquesta feina es pot trobar a l'evidència 74. Finalment, com fruit de l'aprenentatge personal i el bagatge adquirit al llarg del Grau, sobre la necessitat del desenvolupament artístic defugint dels estereotips i fomentant al màxim l'expressió creativa, podem observar a l'evidència 75, ubicada al tercer any, una proposta artística adaptada a infants de 18-24 mesos per de gaudir de l'expressivitat que ens ofereixen aquests materials.

- **Evidència 72:** <http://primeranydenasonia.blogspot.com.es/2010/01/unitat-didactica-marcel-i-marti.html>
- **Evidència 73:** <http://segonanydenasonia.blogspot.com.es/2011/01/obres-amb-les-que-mes-he-gaudit.html>

- **Evidència 74** : <http://segonanydenasonia.blogspot.com.es/2011/05/fem-teatre.html>
- **Evidència 75**: <http://intervencionspracticumsonny.blogspot.com.es/2012/05/fem-pintura-de-dits.html>

Pel que fa a la capacitat comunicativa, cal destacar que en aquests estudis ha anat evolucionant de forma clara, tant a nivell oral com escrit, emprant diferents tècniques i estratègies de comunicació, en funció de la tasca i de la finalitat d'aquesta. Així doncs, es poden evidenciar diferents formes de comunicació, ja sigui a través de la creació de documentals, evidència 76, ubicada en el tercer any, com mitjançant creacions poètiques, mostrat en l'evidència 77, ubicada al quart any, com amb la creació de curtmétratges poètics, com es pot veure a l'evidència 78, juntament amb la creació de núvols de paraules, tal i com es mostra a l'evidència 79, ubicades al quart any, a més a més d'emprar diferents estils. Així doncs, a banda del domini d'expressió escrita, també s'evidencia el domini de l'expressió oral a través dels mitjans multimèdia, com es reafirma amb l'evidència 76 i 78, juntament amb l'evidència 80, ubicades en el quart any, el qual entranya una especial dificultat i habilitats discursives a la vegada que un profund coneixement del tema, doncs és necessari enllaça amb les idees de l'altre, posar-les en dubtes o refutar-les i afegir algun argument contundent. Això també sols ser anomenat com l'art de debatre.

A més a més, podem trobar una notable quantitat de treball realitzats, que han estat exposats i presentats davant dels mestres i companys. No obstant, es pot destacar que a mesura que els cursos han anat en augment, la dificultat d'aquestes ha augmentat proporcionalment. Així doncs, una bona mostra seria l'evidència 81, ubicada al quart any, en la qual es va realitzar una presentació que comptava amb un temps limitat, ja que sols es podia exposar al llarg de vint diapositives, les quals com a màxim tenien que durar 20 segons. En aquest format, Pechakucha, la preparació per exposar resultava fonamental, ja que els diferents membres dels grup teníem que intercalar-nos i estener-nos sols el temps de cada diapositiva, posant en pràctica una sèrie d'habilitats diferents a les emprades anteriorment, ja que sinó, no permetíem que els nostres companys poguessin exposar les seves diapositives. Mentre que en l'evidència 82, l'exposició oral era de caire altament formal, amb nombrosos continguts teòrics, la durada de la qual tenia que situar-se entre els 50-60 minuts, preveient les possibles incidències que ens poguessin sorgir, tal i com les dificultats tècniques, les intervencions dels nostres companys, els possibles moments en que alguna companya es perdés amb el guió... Aquesta exposició va requerir també gran preparació en quant a la postura corporal, els torns, l'extensió i explicació de continguts, la indumentària, entre d'altres.

- **Evidència 76:** <http://eportafolidestudisoniacardona.blogspot.com.es/2012/02/infants-amb-altes-capacitats.html>
- **Evidència 77:** <http://cuartanydenasonia.blogspot.com.es/2013/02/romanc-de-la-tematica-abus-de-poder.html>
- **Evidència 78:** <http://cuartanydenasonia.blogspot.com.es/2013/05/curtmetratge-poetic-una-activitat.html>
- **Evidència 79:** <http://22025soniacardonaferreer.blogspot.com.es/2012/10/la-incorporacio-de-les-tic-lambit.html>
- **Evidència 80:** debat: <http://cuartanydenasonia.blogspot.com.es/2012/12/la-importancia-del-debat-per-un-ciutada.html>
- **Presentació 81:** <http://22025nisoma.blogspot.com.es/2013/01/presentem-el-nostre-projectes-en.html>
- **Evidència 82:** <http://cuartanydenasonia.blogspot.com.es/2013/01/metodologia-per-aprendre.html>

En quant a l'adquisició d'habilitats socials per establir una estreta relació amb les famílies, els indicis d'aquestes les podem trobar en l'anàlisi sociològic d'un servei no formal per la primera infància, en el qual vam elaborar tota una sèrie d'enquestes i qüestionaris en els quals dialogava i es demanava amb les famílies sobre l'opinió en concret d'un servei, tal i com es pot observar en l'evidència 83, ubicada al primer any, mentre que a l'evidència 84, ubicada al segon any, es pot observar una evolució en quant al coneixement d'habilitats per facilitar la comunicació, en funció del model de família amb la qual ens comuniquem i puguem col·laborar amb aquestes.

Una altre evidència a destacar que exemplifica aquesta consciència de la necessitat d'adquirir les habilitats comunicatives amb les famílies la podem trobar en l'evidència 85, ubicada al quart any, en la qual partint de les dades de Parellada (2000) faig una reflexió sobre l'essència de la comunicació entre família i escola. A més a més, en l'evidència 86, ubicada també al quart curs, s'afegeix l'ús de les TIC per apropar las famílies a les institucions educatives.

Finalment, tal i com es pot observar a l'evidència 87, ubicada al quart any, en aquesta portem a la pràctica les habilitats facilitadores dels diàleg, de la comunicació i de la col·laboració, a través de realització d'un Rol Playing, amb una cas de família específic, interpretant cadascú els seus rols. Amb aquesta proposta, també es fomenta que els futurs docents siguem capaços d'adoptar una postura empàtica amb les famílies i les seves peculiaritats.

- **Evidència 83:** <http://primeranydenasonia.blogspot.com.es/2010/05/treballs-de-grup-sociologia.html>
- **Evidència 84:** <http://carpetaprenentatgesocioemocionalsonia.blogspot.com.es/2011/06/sisena-sessio.html>
- **Evidència 85:** <http://cuartanydenasonia.blogspot.com.es/2013/02/la-relacio-familia-i-escola.html>
- **Evidència 86 :** <http://22025soniacardonaferrer.blogspot.com.es/2012/11/com-ens-poden-ajudar-les-tic-en-la.html>
- **Evidència 87:** <http://cuartanydenasonia.blogspot.com.es/2013/01/ara-som-families-i-docents.html>

Pel que fa al disseny, organització i avaluació de contextos d'aprenentatge que contempnen i atenen la diversitat, amb les seves singularitats i necessitats educatives específiques, respectant la equitat i els drets humans, podem trobar a l'evidència 88, ubicada al segon any, una clara mostra de contemplació d'aquesta diversitat, amb un document en el qual s'estableixen els cinc principis essencials a complir dintre de les aules per tal de poder respectar la riquesa de les nostres aules i afavorir el desenvolupament al màxim del potencial de cada infant. En les següents mostres, evidència 89, ubicada al primer any i evidència 90, ubicada al segon any, ja es pot observar com al llarg de diverses programacions obertes i basades en la ideologia de projectes (a través de les quals es pot observar l'evolució) ens tractem d'adaptar a cada tipus d'infant, de manera que tots puguin fer les activitats de manera satisfactòria i es sentin realitzats i capaços. En aquest tipus de propostes es pretén treballar de manera global tots els àmbits dels nens, tant l'emocional, com el cognitiu, el psicomotor, els social i l'expressiu, ja que la realitat no es troba segmentada en diverses matèries i es tal i com els infants la veuen.

Finalment, en quant a les necessitats més especialitzades d'alguns infants de les aules, en l'evidència 91, ubicada al tercer any, podem observar un treball i coneixement en profunditat de tot un seguit de necessitats educatives de suport específic, en les quals es demostra el coneixement dels trets més característics d'aquestes, per tal de poder realitzar les proves pertinents, detectar-ho amb la major precocitat possible i realitzar el tractament psicopedagògic idoni per aquest infants, de manera que li permeti desenvolupar al màxim el seu potencial, sempre seguint la premissa d'inclusió.

- **Evidència 88:** <http://segonanydenasonia.blogspot.com.es/2011/01/activitats-prioritaries-per-atendre-la.html>
- **Evidència 89:** <http://primeranydenasonia.blogspot.com.es/2010/01/ens-mengem-els-colors-unitat-didactica.html>
- **Evidència 90:** <http://segonanydenasonia.blogspot.com.es/2010/12/fitxes-o-projectes.html>
- **Evidència 91:** <http://eportafolidestudisoniacardona.blogspot.com.es/2012/02/la-diversitat-en-les-aules-diferents.html>

Cal destacar també, el gran nombre d'adquisició d'estratègies per aprendre de manera autònoma, tal i com es pot observar en l'evidència 92, i l'evidència 93, ubicades al segon curs, on a més a més dels continguts impartits pel professor, vaig aprofundir i ampliar en aquests a través de diferents estratègies autònomes com la recerca de mitjans audiovisuals, altres articles relacionats amb la matèria o més informació bibliogràfica a través de la xarxa o a través d'altres llibres. En les següents evidències, la 94 i l'evidència 95, ubicades al quart any, podem observar com de manera progressiva, aquestes habilitats per al treball autònom es posen en pràctica sense la necessitat d'haver-hi alguna temàtica acadèmica obligada al darrera, sinó que s'empren amb la finalitat d'aprendre per aprendre i reflexionar sobre aquest aprenentatge i sobre els aspectes que ens inquieten i responen als nostres interessos i incerteses, com amb la recerca per ampliar formació o la reflexió sobre aquest i les inquietuds sorgides en el camí, per tal d'establir noves fites i reptes.

- **Evidència 92:** <http://carpetaprenentatgesocioemocionalsonia.blogspot.com.es/2011/06/decima-sessio.html>
- **Evidència 93:** <http://carpetaprenentatgesocioemocionalsonia.blogspot.com.es/2011/06/octava-sessio.html>
- **Evidència94:**<http://cuartanydenasonia.blogspot.com.es/2013/01/massatge-infantil-taller-al-cei-mafalda.html>
- **Evidència 95:**<http://cuartanydenasonia.blogspot.com.es/2013/04/reflexions-destudiant.html>

D'altra banda, també trobem tot un seguit d'evidències que fan palesa l'adquisició d'habilitats per aprendre de manera col·laborativa, tal i com es pot observar en l'evidència 96, ubicada al segon any, on es veu la realització d'un ball en la qual es tenia que acordar la temàtica, la música a emprar, la història que es volia contar, les disfresses i atrezzo que volíem realitzar...A banda de les evidències de la capacitat per treball en grup, a l'entrada es pot veure com amb alguns desacords a través del diàleg, del debat i del consens, es van decidir i solucionar les discordances esmentats. Una altre gran evidència de les habilitats col·laboratives es pot torbar a l'evidència 97, ubicada al tercer any, on es pot observar tot un conjunt d'habilitats per fer feina en grup, per decidir la temàtica a treballar per decidir per on investigar, quins recursos emprar, per on anar construint la malla de coneixement... ja que vam elaborar en conjunt un projecte en el qual exercíem el paper d'alumnes i avançàvem en funció dels nostres interessos com "grup-classe".

Un bon exemple d'aquest treball col·laboratiu seria el projecte iniciat en l'assignatura 22029 en la qual hem organitzat una espècies de banc del temps local, en el qual en cada sessió de classe un o més companys, preparava una sessió per ensenyar-nos alguna matèria en la qual ens trobéssim interessats, aquesta forma d'aprenentatge ha estat una proposta innovadora sorgida en molts llocs a Espanya i altres països on la moneda de canvi és el temps, fet que provoca un aprenentatge col·laboratiu, en comunitat i significatiu, realment òptim en temps de crisi. Evidència 98, ubicada a quart any:

- **Evidència 96:** <http://segonanydenasonia.blogspot.com.es/2011/05/ballem.html>
- **Evidència 97:** <http://eportafolidestudisoniacardona.blogspot.com.es/2012/01/el-canvi-de-bolquers-un-moment-destacat.html>
- **Evidència 98:** <http://cuartanydenasonia.blogspot.com.es/search/label/22029>

A més a més, es pot observar la importància atorgada als aspectes més estètics, no sols a les tasques de caràcter més artístics, sinó que és un element tingut en consideració de manera transversal a través de la totalitat de les tasques i les àrees. No obstant, tal i com podreu comprovar amb la visualització del conjunt d'evidències, aquesta ha anat evolucionant i perfeccionant-se al llarg dels anys, amb l'experiència i el major maneig de les eines que ens permeten portar-ho a terme.

Conclusió

En quant a les consideracions finals, m'agradaria destacar la rellevància que aquesta tasca acadèmica ha tingut per mi, doncs gràcies a la seva realització, he pogut endinsar-me de forma més profunda en la fonamentació teòrica del projecte que vam iniciar conjuntament amb els nostres estudis i somnis d'arribar a ser algun dia uns grans docents. Arrel de la realització del eportafoli d'estudis i dels diferents processos d'aprenentatge realitzats, m'he pogut adonar de l'estreta relació entre aquest i el desenvolupament i la construcció dels entorns personals d'aprenentatge, gràcies a les relacions amb els altres i investigant en funció dels nostres interessos i necessitats personals.

Pel que fa al procés final de realització d'una portafoli de presentació, m'ha sorprès gratament, doncs no tenia constància de la quantitat i qualitat que aquestes entrades posseeixen. La veritat és que després d'analitzar-lo exhaustivament per poder trobar les evidències dels meu aprenentatge, que demostrassin el meu desenvolupant les competències pertinents al Grau d'educació Infantil al llarg dels anys, he observat una quantitat i qualitat d'entrades les quals han anat en augment durant els diferents cursos, realitzades gairebé sense adonar-me'n, com aquell que diu. Gràcies a aquest elaborat procés, perllongat al llarg dels estudis, se m'han permès la recuperar els meus inicis d'aprenent, amb les meves ingènues idees, revivint aquests moments i el conseqüent procés d'aprenentatge i evolució.

D'altra banda, també he de destacar que arrel a través d'aquesta observació i anàlisi final, m'he pogut adonar d'un fet sorprenent. Es fa palès que no en totes les competències s'ha donat una evolució, sinó que en molts d'aspectes es pot observar que al ser una formació, encara que ampliada, de caire inicial, ha provocat que en algunes competències s'hagi produït una ampliació de coneixements en comptes d'una evolució i coneixement en profunditat. No obstant, en molts ítems també hem passat d'aprendre allò més teòric i general a emprar diverses estratègies per aplicar-ho a la realitat de les aules, i en alguns d'aquests casos a poder traspasar-ho a les aules i posar-ho en pràctica. Aquesta situació em planteja tot un seguit de reflexions, doncs ara que estic a punt d'acabar la meva formació i inicial i començar un nou camí professional, em plantejo tot un seguit de reptes, tal i com poder aplicar allò après a la universitat, és a dir, anar ampliant i aplicant allò que hem anat aprenent. Això vol dir, poder

exercir una docència en concordança amb meus ideals pedagògics construïts, contrastant-los amb la pràctica i enriquint aquesta amb més formació, retroalimentant sempre ambdues vessants, les quals sempre haurien d'anar de la mà. Personalment, crec que al llarg d'aquests estudis he adquirit un compromís personal de formació, ja que sense aquesta, tinc la sensació que la pedagogia d'un mestre es va quedant enrere, estancada, desfessant-se amb el pas del temps i més en una societat accelerada en la qual els canvis i la inestabilitat es donen de manera contínua.

Un altre aspecte a destacar seria la descoberta de la passió per la fotografia i per les diferents formes de documentació d'allò que succeeix a les aules, d'allò que ens permet narrar les històries especials i irrepetibles que es donen en la quotidianitat dels centres escolars. D'altra banda, també m'agradaria destacar el fet que al llarg dels estudis i especialment amb el procés de realització d'un eportafoli, he descobert la importància de l'ús de les noves tecnologies com font d'aprenentatge personal i pels alumnes als quals impartiré docència, doncs a través dels processos de consumició, producció i intercanvi de sabers i experiències, es produeix un procés de creixement i enriquiment, fomentant la realització d'un treball acurat i una reflexió major sobre els aprenentatges realitzats i sobre el que aquests ens han aportat.

Però abans de continuar amb les meves conclusions, voldria destacar que encara que estadísticament els especialistes em situarien dintre de la franja dels que podríem considerar nadius digitals, serien les meves característiques (abans d'iniciar el meu grau) eren més be mixtes o fins i tot d'immigrant digital. D'aquesta manera, voldria donar rellevància al gran procés d'aprenentatge realitzat, ja que en un primer moment mai haguera estat capaç d'imaginar-ho, doncs un parell d'anys abans gairebé no sabia com engegar un aparell informàtic, fet que no m'ha impedit arribar al punt on em trobo actualment. D'aquesta forma, voldria agrair les oportunitats que m'han estat brindades, a tots els que m'han ajudat i m'han ofert la bastida quan ho he necessitat, per tal d'anar perdent el meu "accent" estranger, tal i com diria M. Premsky (2001) i poder anar construint aquest gran projectes que ha estat el eportafoli d'estudis. D'aquesta manera, gràcies a la progressiva adquisició de les competències digitals necessàries per desenvolupar-me amb relativa confiança en la xarxa, he pogut descobrir de tot un món d'oportunitats, que ens ofereix la xarxa, els sistemes informàtics i en especial, la web 2.0, amb tot allò que aquesta comporta.

Així doncs, tot aquest conjunt de successos han propiciat que es donés un canvi en la meua visió de la definició educació, doncs no coneixia la complexitat d'aquesta professió, ja que sols coneixia la branca més tradicional, en quant a metodologia, de manera que arrel de la primera lectura del llibre "Va de mestres" i els primers aprenentatges, el meu coneixement ha anat en augment, he pogut anar construint els meus esquemes d'aprenentatge, connectant i modificant amb les idees, prèvies fins que he arribat al punt on estic. Ara per ara som conscient de la necessitat d'oferir contextos d'aprenentatge de qualitat als infants, d'ensenyar-los a valer-se per si mateixos a conèixer les eines que el seu entorn els ofereix, a treballar en grup, a compartir i enriquir-se de la pluralitat i la contraposició d'opinions, a descobrir el plaer de l'aprenentatge i la necessitat de mantenir-nos en continua formació com sinònim de creixement personal i professional, a adquirir un compromís cívic i integrar tota una sèrie de valors bàsics per una societat humanitzada.

Finalment, voldria deixar patent el fet que aquests estudis han provocat grans canvis a nivell personal, encara que, voldria destacar el gran desenvolupament de la competència aprendre a ser, ja que les altres, amb els pas dels anys, gràcies a l'experiència pràctica (competència fer) i amb la formació contínua (competència de saber) es poden anar desenvolupant, mentre que els processos actitudinals i la formació en valors, resulta fonamental per l'evolució de les competències esmentades, aconseguint docents compromesos amb la professió, la millora, la innovació i el canvi. Així doncs, considero que el més important és aprendre a ser, formar-nos a nivells més interns i personals, doncs arrel d'aquestes actituds i modes d'entendre la vida, oferirem a aquests infants i futurs ciutadans les eines necessàries per poder entendre el món i desenvolupar en aquest el seu màxim potencial, construint saber per canviar el món i fer-lo cada dia un poc més humà.

Referències bibliogràfiques

1. Adell, J. I Castañeda, L. (2010). Los Entornos Personales de Aprendizaje (PLEs): una nueva manera de entender el aprendizaje. Recuperat 12 d'Abril de 2013 a http://cent.uji.es/pub/sites/cent.uji.es.pub/files/Adell_Castaneda_2010.pdf
2. Adell, J. (1997) Tendencias en educación en la sociedad de las tecnologías de la información. *EDUTEC, Revista Electrónica de tecnología educativa*, 7. Recuperat 12 d'Abril de 2013 a <http://www.uib.es/depart/gte/edutec-e/revelec7/revelec7.html>
3. Area, M. (2002). Tema 1. Sociedad de la información, tecnologías digitales y educación. *Web docente de tecnología educativa. Universidad de la Laguna*. Recuperat el 25 de Març de 2013 a <http://robertoigarza.files.wordpress.com/2008/11/art-problemas-y-retos-educativos-ante-las-tics-en-la-si-area-moreira-2002.pdf>
4. Asorey, E. Y Gil, J. (2009, noviembre). El placer de usar las TIC en el aula de infantil. *CEE Participación educativa*, 12, 110-119.
5. Atwell, G. (2007, January) Personal learning environments – The future of e-learning? *eLearning Papers*, vol. 2, 1, 1-8 Recuperat 20 d'Abril de 2013 a <http://elearningeuropa.info/files/media/media11561.pdf>
6. Barroso, O., Cabero, J., Vázquez, A. (2012): La formación desde la perspectiva de los entornos personales de aprendizaje (PLE). Universidad de Sevilla. *Revista perdura*, 4, 1. Recuperat a 05 de Maig de 2013 <http://www.udgvirtual.udg.mx/perdura/index.php/perdura3/article/view/209/224>
7. Cabero, J. (2001): Mitos de la sociedad de la información: sus impactos en la educación En AGUIAR, M.V. y otros (coords): *Cultura y Educación en la sociedad de la información*, A Coruña, Netbiblo, 17-38. (ISBN: 84-9745-027-2). Url: <http://maaz.ihmc.us/rid=1H9VLFMML-ZH565B-1NY/MITOS%20SI.pdf>
8. Castañeda, L y Adell, J. (2013). La anatomía de los PLEs. En Castañeda y J. Adell (Eds.), *Entornos Personales de Aprendizaje: Claves para el ecosistema educativo en red* (1ª ed., 11-27). Alcoy: Marfil. Url: <http://digitum.um.es/xmlui/bitstream/10201/30408/1/capitulo1.pdf>
9. Castañeda, L y Adell, J. (2013) *La anatomía de los PLEs. En Castañeda y J. Adell*. [Figura] Recuperat 15 de Maig de 2013 a <http://digitum.um.es/xmlui/bitstream/10201/30408/1/capitulo1.pdf>
10. Comellas, M. J (2000) La formación competencial del profesorado: formación continuada y nuevos retos organizativos. Universitat Autònoma de Barcelona. *Educar* 27, 87-101. Recuperat 22 de Maig de 2013 a <http://ddd.uab.cat/pub/educar/0211819Xn27p87.pdf>

11. Couros, A. (2010) Developing Personal Learning Networks for Open and Social Learning.. George Veletsianos (ed.), *Emerging technologies in Distance education* (1ed., p. 109-128). Edmonton: AU Press, Athabasca University. Recuperat a 12 d'Abril de 2013 a <http://www.icde.org/filestore/News/2004-2010/2010/G.Veletsianos-bookEmergingTechnologies.pdf>
12. Couros, A (2006) *Developing Personal Learning Networks for Open and Social Learning*. [Figura] Recuperat a 12 d'Abril de 2013 a <http://www.icde.org/filestore/News/2004-2010/2010/G.Veletsianos-bookEmergingTechnologies.pdf>
13. Couros, A (2006) *Developing Personal Learning Networks for Open and Social Learning*. [Figura] Recuperat a 12 d'Abril de 2013 a <http://www.icde.org/filestore/News/2004-2010/2010/G.Veletsianos-bookEmergingTechnologies.pdf>
14. Delors, J. (1996) Los cuatro pilares de la educación. *La educación encierra un tesoro* (1a ed., p. 91-103). UNESCO: Santillana.
15. Downes, S. (2007) Learning Network in practice. *Emerging Technologies for Learning*. Ed. David Ley. National Research Council of Canada. Recuperat 12 d'Abril de 2013 a <http://nparc.cisti-icist.nrc-cnrc.gc.ca/npsi/ctrl?action=rtdoc&an=8913424>
16. Ferreiro, E. (2006, diciembre) Nuevas tecnologías y escritura. *Reflexiones pedagógicas, docencia*, 30, 46-53.
17. Ibarra, J. (2008, abril-septiembre) Una mirada histórica de la institución escolar. *Justicia Juris*, (p. 73-76). Recuperat a 05 de Maig de 2013 a : https://www.google.es/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&ved=0CC4QfjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.uac.edu.co%2Fimages%2Fstories%2Fpublicaciones%2Fprevistas_cientificas%2Fjuris%2Fvolumen-5-no-9%2Fart-8.pdf&ei=tiCZUeXki8TD7AaU6oBo&usq=AFQjCNGyMC3YRTB42DUZUh5uR4Gizrrgdw&sig2=t1GX2FLD3eqadN3b7jl8TQ&bvm=bv.46751780,d.ZGU
18. Martindale, T.& Dowdy,M. (2010) Personal Learning Environments. George Veletsianos (ed.), *Emerging technologies in Distance education* (1a ed., p. 177-193). Edmonton: AU Press, Athabasca University. Url:<http://www.icde.org/filestore/News/2004-2010/2010/G.Veletsianos-bookEmergingTechnologies.pdf>
19. McLoughlin, C. I J.W. Lee, M. (2007) Social software and participatory learning: Pedagogical choices with technology affordances in the web 2.0 era. *Proceedings ascilite Singapore* (p. 664-675). Recuperat el 25 d'Abril de a 2013 http://www.dlc-ubc.ca/wordpress_dlc_mu/educ500/files/2011/07/mcloughlin.pdf

20. Mérida, R. I González,E. (2009) La adquisición de competencias en magisterio de educación infantil: tendiendo puentes entre el contexto académico y los escenarios laborales. Universidad de Córdoba. Recuperat 22 de Maig de 2013 a http://dialnet.unirioja.es/servlet/dfichero_articulo?codigo=3004464
21. Prensky, M. (2001, December). Nativos digitales, Inmigrantes digitales. *On the Horizon* (MCB University Press, vol. 9, n. 6.) Recuperat a 02 de Maig de 2013 a http://ceipbeataines.org/pluginfile.php/582/mod_resource/content/2/nativos_inmigrantes_digitales_mar_c_prensky_beata_ines.pdf
22. Ortiz, O. (2004, Marzo) Lectura y escritura en la era digital: Desafíos que la introducción de las TIC impone a la tarea de estimular el desarrollo del lenguaje en niños y jóvenes. *EDUTEC, Revista Electrónica de Tecnología Educativa*, 17. Recuperat a 30 de Febrer de 2013 a http://www.uib.es/depart/gte/edutec-e/revelec17/ortiz_16a.htm
23. Perpiñan, S. (2009) *Atención temprana y familia*. Madrid. Editorial Narcea.
24. Salinas, J. (2012) La investigación ante los desafíos de los escenarios de aprendizaje futuros. *RED, Revista de Educación*, 32, 1-23. Recuperat a 30 de Març de 2013 a <http://www.um.es/ead/red/32>
25. Tur, G., Urbina, S. (2012) PLE-based ePortfolios: Towards Empowering Student Teachers' PLEs through ePortfolio Processes. University of Balearic Island. Recuperat 05 de Maig de 2013 a <http://revistas.ua.pt/index.php/ple/article/viewFile/1438/1324>
26. Tur (2011) *PLE-based ePortfolios: Towards Empowering Student Teachers' PLEs through ePortfolio Processes* [Figura] Recuperat 05 de Maig de 2013 a <http://revistas.ua.pt/index.php/ple/article/viewFile/1438/1324>

Annexos

- El meu google sites: <https://sites.google.com/site/elmeueportafolidaprenentatge/>
- El meu eportafoli d'aprenentatge: <http://portafolidestudisdesoniacf.blogspot.com.es/>